

w Opolu Lubelskim
z/s w Poniatowej

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ
W POWIECIE OPOLSKIM
NA LATA 2024 – 2030**

OPRACOWANIE:

*POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W OPOLU LUBELSKIM Z SIEDZIBĄ W PONIATOWEJ*

Wprowadzenie	4
1. Przemoc w rodzinie w kontekście obowiązujących aktów prawnych	4
1.1. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy	4
2. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	5
2.1. Definicja przemocy domowej	5
2.2. Cechy charakterystyczne przemocy domowej	6
2.3. Rodzaje przemocy domowej	6
2.4. Fazy cyklu przemocy domowej	8
2.5. Sytuacja psychologiczna osoby doznającej przemocy domowej	9
2.6. Charakterystyka osoby stosującej przemoc domową	10
2.7. Przemoc domowa a alkohol	13
2.8. Przemoc domowa a zaburzenia psychiczne osoby stosującej przemoc	14
3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w powiecie opolskim	14
3.1. Charakterystyka powiatu	14
3.2. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej	15
3.3. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych ośrodków pomocy społecznej	18
3.4. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej	21
3.5. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim	28
3.6. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim	31
3.7. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim	32
3.8. Zjawisko przemocy w rodzinie w powiecie opolskim na podstawie analizy danych gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	33
3.9. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opolu Lubelskim	35
3.10. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz rodzin oraz osób i rodzin z problemem alkoholowych	37
3.11. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia w Opolu Lubelskim	37
3.12. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych Powiatowego Centrum Zdrowia sp. z o.o. w Opolu Lubelskim	37
3.13. Zjawisko przemocy domowej w powiecie opolskim na podstawie analizy danych niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	38
4. Działania instytucji i placówek z terenu powiatu opolskiego wobec osób stosujących przemoc domową	38
5. Działania instytucji i placówek z terenu powiatu opolskiego wobec osób doznających przemocy domowej	42
6. Czynniki sprzyjające i utrudniające skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową wynikające z doświadczenia instytucji z terenu powiatu opolskiego	44

7. Podsumowanie	47
8. Cele Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024– 2030	49
9. Adresaci Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024– 2030	49
10. Zadania, sposób i wskaźniki ich realizacji, realizatorzy, harmonogram realizacji, źródła finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024– 2030	50
11. Koordynowanie i monitorowanie realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024– 2030	57
12. Wykaz wykresów, tabel, map	58

Rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący od wczesnego dzieciństwa osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Przemoc domowa ma więc szczególnie społeczny wymiar, ponieważ zarówno tradycje i zwyczaje rodzinne, jak i dysfunkcje rodziny, mają bezpośredni wpływ nie tylko na model życia konkretnego środowiska rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego. Rzeczywista skala tego problemu jest trudna do jednoznacznego określenia ze względu na fakt, iż jedynie część występujących przypadków przemocy jest przez jej ofiary ujawniana i zgłaszana organom ścigania, bądź instytucjom pomocy społecznej. Z tego względu niezbędna jest ścisła współpraca wielu instytucji oraz wzrost świadomości i wrażliwości społecznej na temat istoty tego zjawiska i konieczności zgłaszania takich przypadków w celu objęcia ofiar przemocy skuteczną pomocą. Przemoc domowa dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania czy statusu społecznego i stanowi poważny problem społeczny wielu środowisk. Liczba osób i rodzin, których dotyczy problem przemocy domowej oraz duża złożoność tego problemu uzasadnia fakt, iż zagadnienie to zajmuje współcześnie szczególne miejsce w polityce społecznej nie tylko państwa ale także samorządów

W przeciwdziałaniu zjawisku przemocy istotne jest dążenie do wprowadzania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy adekwatnego do warunków zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Podstawową cechą działań podejmowanych w obszarze przemocy domowej powinno być szybkie reagowanie mające na celu przerwanie przemocy oraz szybka i skuteczna pomoc ofiarom. Powodzenie podejmowanych działań w dużej mierze zależy od współdziałania lokalnej społeczności oraz instytucji i organizacji zajmujących się zjawiskiem przemocy.

1. PRZEMOC W RODZINIE W KONTEKŚCIE OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH

Stosowanie przemocy domowej ma swoje konsekwencje i odzwierciedlenie w społeczeństwie i kontaktach międzyludzkich. Z tego względu istotne jest dążenie do zbudowania interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy. Problem przemocy w rodzinie został przedstawiony w wielu aktach prawnych na poziomie krajowym i lokalnym.

1.1. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie

Podstawowym dokumentem regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. 2021 poz. 1249 z późn. zm.)

oraz wynikający z niej:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2023r.).

Zadania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024 – 2030 będą realizowane również w oparciu o następujące akty prawne:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U z 2023, poz 1166)
 - Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U z 2023, poz 1163)
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)
 - ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1249, ze zm.),
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2023 poz. 2151);
 - Ustawa dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
 - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j.t. Dz. U. 2023 poz. 571);
 - Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608);
 - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (j.t. Dz. U. z 2022 poz. 2123);
 - Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (j.t. Dz. U. z 2023 poz. 1426 ze zm.);
 - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz.U z 2024, poz. 37)
- i inne.

2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

2.1 DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹, w art. 2 ust 1, precyzuje pojęcie przemocy domowej jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystując przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej oraz istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

¹ tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm

Jak zauważa Irena Pospiszyl², definicja przemocy stanowi swoistą deklarację praw człowieka, obowiązującą w danym okresie historycznym.

W myśli ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. 2021 poz. 1249 z późn. zm.) przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego - wobec których jest stosowana przemoc domowa,
- małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

2.2. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE PRZEMOCY DOMOWEJ

Powyższa definicja akcentuje cechy, które konkretnemu zachowaniu nadają wymiar przemocy domowej. Stanowią one istotne kryteria diagnostyczne w kierunku przemocy. W związku z tym warto podkreślić, iż jako przemocowe należy traktować zachowanie (jednorazowe lub powtarzające się działanie lub jego zaniechanie), które:

- jest intencjonalne, nieprzypadkowe,
- narusza wolność osobistą członka rodziny, godzi w jego prawa i dobra osobiste,
- czyni szkodę fizyczną i/lub psychiczną, przysparza ból i cierpienie,
- wykorzystuje istniejącą nierównowagę sił (fizycznych, społecznych) do wymuszenia określonego zachowania. Owa nierównowaga sił może wynikać np. z wieku (osoba starsza – osoba młoda), płci, stanu zdrowia (osoba niepełnosprawna – osoba zdrowa), zależności (dziecko – rodzic, osoba niepracująca – osoba zarabiająca).³

2.3. RODZAJE PRZEMOCY DOMOWEJ

Podział ze względu na przejawy

Przemoc fizyczna przejawia się w bezpośrednich działaniach z użyciem siły, np. popychaniu, policzkowaniu, biciu (otwartą dłonią, pięścią, przedmiotami), szczypaniu, kopaniu, duszeniu, oblewaniu cieczami (wrzątkiem, substancjami żrącymi), użyciu broni.⁴ Może to być także szarpanie za włosy, przypalanie papierosem, drapanie, plucie, wykręcanie rąk, świadome stwarzanie

² „Razem przeciw przemocy”, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999

³ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

niebezpiecznych sytuacji, jak szybka jazda samochodem. Cechą charakterystyczną przemocy fizycznej jest to, że niesie ryzyko uszkodzenia ciała (nie zawsze do niego dochodzi).⁵

Przemoc psychiczna obejmuje działania, które powodują zniszczenie pozytywnego obrazu siebie. Wykorzystuje wyśmiewanie, poniżanie, stałe krytykowanie, zawstydzanie, kontrolowanie, upokarzanie, narzucanie własnych poglądów, groźby, szantaż, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi.⁶ Są to również zakazy (np. opuszczania domu, używania samochodu, telefonu), niszczenie przedmiotów mających wartość dla osoby doznającej przemocy, celowa agresja wobec ulubionych zwierząt osoby doznającej przemocy. Wszystkie te działania zakładają emocjonalne wykorzystywanie, łącznie z obwinianiem o spowodowanie przemocy.⁷

Przemoc seksualna ma miejsce wtedy, gdy osoba stosująca przemoc zaspokaja swoje potrzeby seksualne, wymuszając na osobie doznającej przemocy niechciane przez nią zachowania seksualne. Generalnie jest to wszelka aktywność seksualna, do której rozpoczęcia lub kontynuowania osoba doznająca przemocy jest zmuszana, odbywa się wbrew jej woli, bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić (np. próbuje w ten sposób uniknąć bicia).⁸

Przemoc ekonomiczna obejmuje takie działania jak np. nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wnoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie.⁹

Zaniedbanie polega na ciągłym niezaspokajaniu potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Może dotyczyć dzieci ale ma miejsce także odnośnie osób starszych, niepełnosprawnych czy chorych, których stan zdrowia wymaga opieki. Zaniedbanie w sferze emocjonalnej to zachowania takie jak brak uwagi i uczuć, a więc pozbawienie zaspokojenia podstawowych emocjonalnych potrzeb: przynależności, miłości, więzi. Zaniedbanie w sferze biologicznej może przejawiać się w pozbawianiu środków na utrzymanie, jedzenia, ubrań, miejsca do mieszkania, braku pomocy w chorobie.¹⁰

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej obejmuje takie działania jak np. wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają.¹¹

Podział ze względu na emocjonalne aspekty zachowania osoby stosującej przemoc

Przemoc gorąca z reguły przyjmuje postać aktów bezpośredniej agresji fizycznej i psychicznej wywołanej furiją. Furia to wybuch złości i wściekłości, które zostają skumulowane i stają się niemożliwe do powstrzymania. Towarzyszy jej pragnienie wywołania cierpienia i spowodowania szkód.

Wśród powodów przemocy gorącej wymienia się m.in. negatywne intensywne przeżycia związane z: frustracją, zablokowaniem dążeń, niespełnieniem pragnień i oczekiwań.

Osoba stosująca przemoc może doświadczać poczucia winy z powodu swego zachowania i w związku z tym podejmować doraźne próby naprawienia szkód.¹²

⁵ Wanda Badura – Madej, Agnieszka Dobrzyńska – Mesterhazy, „Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000

⁶ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

⁷ Wanda Badura – Madej, Agnieszka Dobrzyńska – Mesterhazy, „Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000

⁸ Wanda Badura – Madej, Agnieszka Dobrzyńska – Mesterhazy, „Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000

⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

¹⁰ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

¹² Jerzy Mellibruda, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009

Przemoc chłodna

Osoba stosująca przemoc chłodną, realizując swój scenariusz i dążąc do własnego celu, dokonuje wtargnięcia na wewnętrzne terytorium członka rodziny. Nawet jeśli jest świadoma cierpienia, jakie spowodowała, znajduje usprawiedliwienie dla swoich działań. Generalnie jednak nie zdaje sobie sprawy ze szkodliwości swego zachowania – ma poznawcze uzasadnienia dla aktów przemocy, np. surowe i konsekwentne metody wychowawcze. W ramach tego uzasadnienia osoba stosująca przemoc neguje własną odpowiedzialność za szkody lub to osobę doznającą przemocy obciąża odpowiedzialnością za nie. Zdarza się, że uprzedmiotawia osobę doznającą przemocy, neguje jej wartość jako człowieka. Wpaja jej przekonanie, że cierpienia i krzywdy są dla jej dobra.

Pod pozornym spokojem osoby stosującej przemoc kryją się zazwyczaj tłumione i nadmiernie kontrolowane emocje.¹³

2.4. FAZY CYKLU PRZEMOCY DOMOWEJ

Faza narastania napięcia

Kiedy napięcie wzrasta, pojawia się coraz więcej sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc coraz częściej reaguje wybuchami gniewu, agresji. Przyczyny znajdują się nie tylko w rodzinie – czasem to błahostki i drobne nieporozumienia poza rodziną powodują wzrastanie napięcia.¹⁴ W tej fazie osoba doznająca przemocy stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Często odczuwa dolegliwości fizyczne, jak bóle głowy i żołądka, bezsenność, utratę apetytu. Staje się apatyczna lub przeciwnie – ogarnia ją niepokój. Zdarza się, że nie wytrzymując napięcia, prowokuje spięcie, by „mieć to już wreszcie za sobą”.¹⁵ Osoby doznające przemocy sporadycznie poszukują pomocy w tej fazie.¹⁶

Faza ostrej / gwałtowej przemocy

Napięcie skumulowane w poprzedniej fazie wybucha w postaci bardzo krzywdzących czynów – osoba stosująca przemoc nie zwraca uwagi na zniszczenie i cierpienie, które powoduje.¹⁷ Osoba doznająca przemocy doznaje zranień psychicznych i/lub fizycznych, jest w szoku. Stara się uspokoić osobę stosującą przemoc, szuka możliwości ochrony dla siebie.¹⁸ To zwykle w tej fazie osoby doznające przemocy poszukują pomocy – np. w trakcie wzywają policję lub po akcie przemocy zgłaszają się do placówek pomocowych.¹⁹

Faza miodowego miesiąca

Osoba stosująca przemoc ma świadomość swoich działań w poprzedniej fazie, w związku z czym próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynna i miła. Okazuje skruchę i miłość. Pozwala osobie doznającej przemocy uwierzyć, że „to” (nie nazywa przemocy) już się nie powtórzy. Osoba doznająca przemocy wierzy, bo osoba ją stosująca trafia w jej potrzeby.²⁰

Faza ta demobilizuje osobę doznającą przemocy, odbiera jej czujność i uwagę. Z kolei u osoby stosującej przemoc utrwała poczucie bezkarności, daje jej nadzieję, że następnym razem również poradzi sobie i uzyska przebaczenie.²¹

¹³ j.w.

¹⁴ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

¹⁵ Jerzy Mellibruda, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009

¹⁶ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

¹⁷ j.w.

¹⁸ Jerzy Mellibruda, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009

¹⁹ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

²⁰ j.w.

²¹ Jerzy Mellibruda, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009

Cykl przemocy, ze swoją fazowością, ma tendencję do stałego powtarzania się. Cykle te mogą następować po sobie przez wiele lat. Każdy kolejny cykl jest jednak bardziej intensywny – fazy narastania napięcia stają się coraz częstsze, a fazy ostrej przemocy coraz groźniejsze i dłuższe. Z kolei fazy miodowego miesiąca skracają się i coraz mniej jest w nich skruchy i nadziei.²²

2.5. SYTUACJA PSYCHOLOGICZNA OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ

Tragizm sytuacji ofiary przemocy w rodzinie polega przede wszystkim na tym, że jest ona krzywdzona przez osobę najbliższą, którą kocha, jest krzywdzona w swoim domu, który powinien dawać jej poczucie bezpieczeństwa i być azylem. Aby dobrze zrozumieć sytuację ofiar przemocy w rodzinie, trzeba poznać mechanizmy, których one sobie nie uświadamiają. Mechanizmy te powodują, że osoby krzywdzone trwają w takim związku, nie mają siły na zmianę swojej sytuacji, tracą do siebie szacunek, obwiniają się, sięgają po środki uspokajające i alkohol. Widza o tych mechanizmach i ich zrozumienie jest niebywale ważne w udzielaniu profesjonalnej pomocy osobie doznającej przemocy.

Charakterystyczne w funkcjonowaniu osób doznających przemocy w rodzinie są zaburzenia emocjonalne – osoby te popadają w depresję, odczuwają niepokój, w sposób niekontrolowany wybuchają płaczem lub śmieją się, stają się agresywne. Ze względu na ciągłe życie w strachu przed osobą stosującą przemoc, trudno im podjąć racjonalne zachowania. Długotrwałe doznawanie przemocy sprawia, że tracą zdolność realnej oceny własnej sytuacji i grożącego im niebezpieczeństwa.²³

Kilku-, a często kilkunastoletnie doświadczanie permanentnego zagrożenia, w dodatku ze strony osoby bliskiej, od której oczekuje się wsparcia, miłości, szacunku sprawia, że osoba doznająca przemocy stopniowo traci zdolność do samoobrony. Często nie jest w stanie dostrzec niebezpieczeństwa oraz spustoszeń w swojej psychice.

Stąd nie powinno dziwić to, że osoby doznające przemocy często wycofują swoje skargi na osobę stosującą przemoc, nie chcą jej ukarania, zmieniają zeznania, czasem (wraz z osobą stosującą przemoc) oskarżają pomagaczy o przekroczenie uprawnień – sprawiają wrażenie, że nie wiedzą, czego chcą.²⁴

W sytuacji osób doznających przemocy domowej ogromną rolę odgrywają następujące zjawiska:

- syndrom wyuczonej bezradności – osoba doznająca przemocy domowej podejmuje szereg działań, które jej zdaniem mogą przynieść poprawę jej sytuacji (np. unikanie agresora, rozmowy o przemocy, wymuszanie przyrzeczenia zaprzestania przemocy, zagrożenie rozwodem, ukrycie się, przemoc w odwecie, opuszczenie domu²⁵); jednak gdy próby samodzielnego poradzenia sobie z przemocą okazują się nieskuteczne, w osobie doznającej przemocy rodzi się przekonanie o bezskuteczności jakichkolwiek działań i w efekcie rezygnuje ona z aktywności służącej zmianie własnej sytuacji;²⁶
- „pranie mózgu” – osoba stosująca przemoc wykorzystuje różne techniki „prania mózgu”, np. izoluje osobę doznającą przemocy od źródeł zewnętrznego wsparcia, zastrasza i wywołuje przygnębienie, stosuje naprzemiennie kary i nagrody, co utrudnia jednoznaczną ocenę jej postawy, demonstruje

²² Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

²³ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

²⁴ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

²⁵ Irena Pospiszył, „Razem przeciw przemocy”, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999

²⁶ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

swoją wszechwładzę i wszechmoc; w konsekwencji w osobie doznającej przemocy wytwarza się zniekształcony obraz siebie – spostrzega ona siebie jako osobę głupią, niewydolną, złą, ma poczucie winy i odpowiedzialności za przemoc, przeżywa silny lęk, czasem podejmuje działania autodestrukcyjne;²⁷

- zespół stresu pourazowego (PTSD) – są to zaburzenia psychiczne, u podstaw których leży silne doświadczenie zagrożenia swojego zdrowia i/lub życia; przeżywanie tego urazu powraca w snach, wspomnieniach, sytuacjach podobnych; osobie cierpiącej na PTSD towarzyszy odrętwienie emocjonalne, poczucie wyobcowania, sama ma skłonność do izolowania się, unika wszystkiego, co może przypominać przeżyty wstrząs; osoby te są nadmiernie pobudzone, przewrażliwione, mają skłonność do niekontrolowanych wybuchów złości, odczuwają lęk;²⁸
- efekt „psychologicznej pułapki” – pojawia się w sytuacji, gdy człowiek podejmuje działania, angażuje się w realizację swojego celu, jednak jego wysiłki nie przynoszą pożądanego rezultatu – poniesione koszty nie przynoszą efektów; jeśli taki człowiek dojdzie do przekonania, że już zbyt wiele zainwestował, aby zrezygnować z celu, wtedy kontynuuje lub zwiększa swoje zaangażowanie w tę samą strategię działania; wynika to z przyjęcia przez niego całkowitej odpowiedzialności za powodzenie działań w sytuacji, kiedy ich efekt zależy nie tylko od niego; osoba doznająca przemocy w rodzinie jest przekonana, że zbyt wiele i nieodwracalnie zainwestowała w stworzenie, a następnie utrzymanie związku (o którym ma przekonanie, że był jej samodzielnym wyborem), aby mogła go tak łatwo porzucić;²⁹
- wytworzenie się więzi traumatycznej – długotrwałe przebywanie w krzywdzącym związku, opartym na dużej przewadze jednej ze stron, powoduje rozwój mechanizmów czerpania przyjemności z tego układu przez obydwie strony; ma to swoje wytłumaczenie w tzw. syndromie sztokholmskim, w którym zagrożenie życia ofiary jest realne, życie ofiary całkowicie zależy od agresora, podobnie jak rozwój sytuacji – ze względu na izolację od świata zewnętrznego; w takich warunkach prawdopodobnie następuje identyfikacja ofiary ze światem agresora, ofiara zmienia sposób postrzegania agresora.³⁰

„Ludzie oczekują od osób doznających przemocy naturalnych reakcji samoobronnych, że nie pozwolą się tak traktować, że obronią się i postawią „tame” przemocy. Tak zachowałaby się osoba posiadająca moc sprawczą, osoba, która ma zachowaną psychologiczną możliwość obrony. Jednak sytuacja przemocy domowej nie jest normalną sytuacją. To sytuacja chronicznego stresu, napięcia, cierpienia, lęku, bezradności, poczucia braku wpływu na własne życie. Specyfika przemocy polega właśnie na tym, że ofiara przemocy utraciła swoją moc sprawczą i wewnętrzną siłę. Sprawca przemocy swoją ofiarę psychicznie, emocjonalnie obezwładnia.”³¹

2.6. CHARAKTERYSTYKA OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ

Stosowanie przemocy wobec członka/ów swojej rodziny nie oznacza, iż jest to cecha osobowości danej osoby – to sposób uczestniczenia w sytuacjach, które rozpoznawane są jako przemoc w rodzinie. Sposób, u którego podłoża leży silne przekonanie osoby stosującej przemoc

²⁷ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

²⁸ j.w.

²⁹ Irena Pospiszyl, „Razem przeciw przemocy”, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 1999

³⁰ j.w.

³¹ Dorota Jaszczak-Kuźmińska, Katarzyna Michalska, „Zrozumieć przemoc w rodzinie. Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo PARPAMedia, 2010

o tym, że ma prawo tak się zachowywać, ale także sposób, który pozwala jej osiągnąć własne cele, zrealizować potrzeby (sposób skuteczny, przynoszący korzyści, a więc taki, z którego trudno zrezygnować).³²

Przemoc stanowi dla osoby ją stosującej źródło wzmocnień, daje jej poczucie posiadania władzy i przewagi nad innymi ludźmi. Ci inni, ze względu na doznawaną przemoc, podporządkowują się żądaniom osoby stosującej przemoc, starają się spełniać jej oczekiwania. W związku z tym przemoc przynosi osobie ją stosującej nagrody w postaci sprawowania władzy i kontroli, całkowitego podporządkowania osób doznających przemocy.³³

Agresja stwarza osobie stosującej przemoc sytuacyjne złudzenie własnej mocy, a strach osoby doznającej przemocy daje jej poczucie kontroli nad sytuacją i drugą osobą. Uzyskiwanie takiej przemocowej kontroli na ogół wynika z nieumiejętności osoby stosującej przemoc zbudowania poczucia własnej ważności i znaczenia w nieagresywny sposób – sięga ona zatem po jego substytut, czyli budzenie lęku.³⁴

Wiele osób stosujących przemoc w rodzinie zdaje sobie sprawę z niewłaściwości swojego zachowania – stąd starają się ukrywać akty przemocy. Potrafią znaleźć logiczne wyjaśnienia swojego postępowania – zwykle uzasadniając je działaniem w imię sprawiedliwości, troską o innych, dobrym wychowaniem itp. W tym kontekście są przekonani o słuszności zachowań przemocowych.³⁵

Osoba stosująca przemoc domową, tak jak większość ludzi, pragnie być częścią społeczności, dba zatem o swój wizerunek w oczach otoczenia społecznego. Boi się negatywnych opinii o sobie, w związku z czym dla sąsiadów, znajomych, personelu sklepu i innych placówek jest z reguły uprzejma, grzeczna, a nawet pomocna.³⁶

Osoby stosujące przemoc odczuwają lęk i poczucie winy (np. przed popełnieniem czynu zabronionego przez prawo) z powodu swojego przemocowego zachowania – stąd w ich postępowaniu manipulacja. By zredukować te odczucia, wyeliminować wyrzuty sumienia, włączają mechanizmy obronne: używają strategii tłumaczących – najpierw sobie, a później również otoczeniu – stosowaną przez siebie przemoc.³⁷

Celem działania tych mechanizmów jest ochrona przed złym samopoczuciem. Jednak stałe ich stosowanie odcina osobę stosującą przemoc od rzeczywistości.³⁸

Kwestionowanie odpowiedzialności

Osoba stosująca przemoc tłumaczy, iż za przemoc odpowiedzialne są siły zewnętrzne, którym uległa, nad którymi nie zapanowała. Podaje także, iż był to wypadek – działanie przypadkowe, niezamierzone.

Kwestionowanie szkody

Osoba stosująca przemoc umniejsza ciężar i znaczenie szkód, które wyrządziła („nic wielkiego się nie stało”, „to tylko popchnięcie” itp.).

³² Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, „Godne życie bez przemocy. Poradnik dla osób stosujących przemoc”, Warszawa 2008

³³ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

³⁴ Jerzy Mellibruda, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, Instytut Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009

³⁵ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

³⁶ Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, „Godne życie bez przemocy. Poradnik dla osób stosujących przemoc”, Warszawa 2008

³⁷ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

³⁸ Hanna Dorota Sasal, „Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie”, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005

Kwestionowanie osoby doznającej przemocy

Osoba stosująca przemoc przedstawia swoje przemocowe zachowanie jako akt słusznej zemsty lub kary. W jej mniemaniu osoba doznająca przemocy nie jest więc ofiarą, ale osobą, która zasłużyła na ukaranie.

Potępienie potępiających

Osoba stosująca przemoc, swoim zachowaniem (np. prowokującym do użycia wobec niej siły i przymusu), odwraca uwagę od swojego czynu i kieruje ją na postępowanie tych, którzy mogą ją ocenić, potępić, osądzić (np. zarzuca im brutalność, przekroczenie kompetencji).

Odwoływanie się do wyższych racji

Osoba stosująca przemoc przedstawia swój przemocowy czyn jako konieczny ze względu na niekwestionowane wyższe racje (np. bije zapobiegawczo, stosuje metody wychowawcze, ratuje swój honor).³⁹

Na stosowanie przemocy jako konkretnego zachowania wpływają różne czynniki, których znaczenia osoba stosująca przemoc doświadcza w tych obszarach swojego życia, w których zachodzą ważne relacje interpersonalne. Do podstawowych czynników należą elementy w sferze poznawczej, emocjonalnej i behawioralnej.⁴⁰

Sfera poznawcza osoby stosującej przemoc domową (obszar myśli, przekonań, sądów, wierzeń itp.)

- „Tożsamość męska opiera się na dominacji i próbach podporządkowywania sobie innych, zwłaszcza kobiet i dzieci” (mężczyzna stosujący przemoc kładzie nacisk na to, by jego zachowania były jednoznaczne z obowiązującym – agresywnym i dominującym – modelem męskości).
- „Relacje z innymi ludźmi porządkują władza i posłuszeństwo” (w domu istnieje wyraźna hierarchia, a świat dzieli się na wydających rozkazy i wykonujących rozkazy).
- „Kobieta i dzieci są własnością mężczyzny”.
- Umiłowanie porządku, sztywnych i niezmiennych zasad (osoba stosująca przemoc każdą zmianę w sytuacji domowej odczuwa jako destabilizację i za wszelką cenę działa tak, by wszystko „wróciło do normy”).
- „Strach to skuteczny sposób na zapewnienie sobie szacunku”.
- Wyższość mężczyzny nad kobietą i dzieckiem.
- Autorytarne poglądy (król – poddani).
- „Konflikty rozwiązuje się siłą”.
- Duża tendencja do racjonalizacji (tłumaczenie stosowania przemocy: „mam poważne powody, by tak się zachowywać”).⁴¹

Sfera emocjonalna osoby stosującej przemoc domową (obszar uczuć, niezależnie od ich uświadomienia sobie)

- Niska wrażliwość (często wynikająca z doznawania przemocy w przeszłości, tożsamości męskiej: „mężczyzna nie płacze”).
- Niedostateczna empatia.

³⁹ j.w.

⁴⁰ Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, „Godne życie bez przemocy. Poradnik dla osób stosujących przemoc”, Warszawa 2008

⁴¹ Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, „Godne życie bez przemocy. Poradnik dla osób stosujących przemoc”, Warszawa 2008

- Niepewność, zwłaszcza w sferze tożsamości (wyczulenie na wszelkie informacje, które mogą naruszyć obraz siebie jako prawdziwego mężczyzny).
- Niskie poczucie własnej wartości.
- Mały kontakt ze sobą, niska świadomość i zdolność rozpoznawania stanów emocjonalnych (stąd płynnie lokowanie na zewnątrz odpowiedzialności za dyskomfort).
- Łatwość przeżywania złości i gniewu.
- Zaborczość, zazdrość i lęk przed porzuceniem (im większa kontrola, tym większe zagrożenie jej niewystarczalności).⁴²

Sfera behawioralna osoby stosującej przemoc w rodzinie (obszar zachowań i czynów)

- Słaba samokontrola, szczególnie zachowań agresywnych.
- Selektywność w ocenie zachowania innych (wyszukiwanie błędów i braków).
- Wpływanie na innych poprzez przymus (bez zgody innej osoby).⁴³

2.7. PRZEMOC DOMOWA A ALKOHOL

Powszechnie uważa się, że alkohol jest główną przyczyną przemocy domowej oraz, że przemoc zawsze związana jest z alkoholem. Osoby doświadczające przemocy domowej ale zdarza się również, że osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy często są przekonane, że to uzależnienie osoby od alkoholu jest główną przyczyną trudnej sytuacji tym samym odbierają sprawczość i odpowiedzialność osobie stosującej przemoc. Wierzą, że gdyby sprawca przemocy przestał pić, to przestałby także być agresywny. Również same osoby stosujące przemoc często wskazują nadużywanie alkoholu jako przyczynę stosowania przez nich przemocy. Te iluzoryczne przeświadczenia często dają nadzieję na zmianę sytuacji tylko za sprawą rozwiązania problemu alkoholowego. Osoby doznające przemocy domowej zdecydowanie częściej szukają pomocy z powodu uzależnienia osoby bliskiej a nie stosowanej przez nią przemocy, kwestionując tym samym pełną odpowiedzialność za stosowanie przemocy przez sprawcę. W rzeczywistości samo leczenie uzależnienia a nawet ukończenie procesu terapii, nie gwarantuje zaprzestania stosowania przemocy.⁴⁴ Z badań wynika, że istnieje szereg okoliczności, które są czynnikami ryzyka pojawienia się przemocy domowej, do których m.in. zalicza się uzależnienie/nadużywanie alkoholu. Oznacza to, że między uzależnieniem od alkoholu a stosowaniem przemocy domowej nie ma związku przyczynowo – skutkowego i może jedynie zwiększać prawdopodobieństwo wystąpienia tej przemocy.⁴⁵

Nadużywanie/uzależnienie od alkoholu stanowi czynnik ryzyka pojawienia się przemocy w rodzinie.

Można także mówić o podobieństwach osób uzależnionych od alkoholu oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Obydwie te grupy cechuje częste występowanie złości, gniewu i wrogości, obniżony nastrój, niska samoocena, małe umiejętności radzenia sobie, niewielkie wsparcie społeczne oraz występowanie przemocy w rodzinie pochodzenia.⁴⁶

⁴² J. Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, „Godne życie bez przemocy. Poradnik dla osób stosujących przemoc”, Warszawa 2008.w.

⁴³ J.W.

⁴⁴ Instytut Psychologii Zdrowia, „odzinna tajemnica. Przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym”, Warszawa 2021

⁴⁵ Katarzyna Michalska, „Przemoc w rodzinie a alkohol” Broszura wydana przez wydawnictwo remedium

⁴⁶ Wanda Badura – Madej, Agnieszka Dobrzyńska – Mesterhazy, „Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000

2.8. PRZEMOC DOMOWA A ZABURZENIA PSYCHICZNE OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC

Zaburzenia psychiczne osoby stosującej przemoc, podobnie jak nadużywanie przez nią alkoholu lub uzależnienie od alkoholu, traktowane są jako czynnik ryzyka wystąpienia przemocy.

Z badań osób stosujących przemoc korzystających z pomocy terapeutycznej z powodu swoich agresywnych zachowań lub tych, które były karane za znęcanie się, wynika, że najczęściej (ale ogólnie sporadycznie) diagnozowano u nich następujące zaburzenia osobowości: zaburzenia typu borderline, osobowość schizoidalna, narcystyczne zaburzenia osobowości, zaburzenia antysocjalne, osobowość bierno-zależna.

Mimo iż w sytuacjach, w których przemoc stosuje osoba z zaburzeniami psychicznymi często rodzi się tendencja, by osobę stosującą przemoc traktować wyłącznie jako osobę chorą, a więc wymagającą pomocy i opieki, należy pamiętać, iż zaburzenia psychiczne nie zwalniają automatycznie z odpowiedzialności za agresywne zachowanie.⁴⁷

3. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM

3.1 CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Opolski położony jest na Powiślu Lubelskim, w zachodniej części województwa lubelskiego. Rozciąga się na powierzchni 804 km². Według fizyczno-geograficznego podziału Powiat Opolski niemal w całości należy do regionu Wyżyny Lubelskiej. Powiat tworzy siedem jednostek administracyjnych - cztery gminy wiejskie: Chodel, Karczmiska, Łaziska, Wilków i trzy miejsko-wiejskie: Opole Lubelskie, Poniatowa i Józefów nad Wisłą. Stolicą powiatu jest miasto Opole Lubelskie.

Mapa 1: Umiejscowienie gmin na tle powiatu opolskiego

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Opolu Lubelskim

⁴⁷ Wanda Badura – Madej, Agnieszka Dobrzyńska – Mesterhazy, „Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000

Powiat opolski na dn. 31.12.2023r. liczył 56.397 mieszkańców. Najmniej osób zamieszkuje gminę Wilków (4282) najwięcej gminę Opole Lubelskie (13.097). Pozostałe gminy liczą: Chodel – 6394 mieszkańców, Józefów n/Wisłą – 6249 mieszkańców, Karczmiska – 5400 mieszkańców, Łaziska – 4724 mieszkańców, Poniatowa 13.097 mieszkańców.

3.2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W OPOLU LUBELSKIM Z SIEDZIBĄ W PONIATOWEJ

Tabela 1. Liczba osób korzystających z wsparcia PPS i PIK z powodu przemocy domowej.

Rok	Liczba osób doznających przemocy domowej korzystających z wsparcia PPS i PIK	Liczba osób stosujących przemoc domową korzystających z wsparcia PPS i PIK
2021	19	1
2022	19	1
2023	35	4

Źródło: dane własne PCPR

Osoby korzystające z wsparcia w Punkcie Poradnictwa Specjalistycznego (PPS) oraz w Punkcie Interwencji Kryzysowej (PIK) w PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej z powodu przemocy domowej to przede wszystkim osoby doznające przemocy, zdecydowanie mniej osób korzysta z poradnictwa z powodu stosowania przez siebie przemocy domowej.

Tabela 2. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby korzystające z wsparcia PIK i PPS.

Rok	Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających z wsparcia PPS i PIK – w podziale ze względu na formy doznawanej przemocy				
	fizyczna	psychiczna	ekonomiczna	seksualna	w formie zaniedbania
2021	10	9	0	0	0
2022	10	8	0	1	2
2023	14	27	14	2	15

Źródło: dane własne PCPR

Osoby doznające przemocy domowej, korzystające z wsparcia w PPS i PIK, najczęściej doświadczają kilku rodzajów przemocy. Najwięcej osób doznaje przemocy psychicznej, w formie zaniedbania, fizycznej i ekonomicznej, zdecydowanie mniej osób ujawnia doświadczanie przemocy seksualnej. W 2023r. zauważalny był znaczący wzrost wszystkich form doznawanej przez klientów PPS i PIK przemocy domowej.

Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających z poradnictwa w PPS i PIK – w podziale na różne grupy społeczne.

Rok	Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających z wsparcia w PPS i PIK – w podziale na różne grupy społeczne					
	kobiety	mężczyźni	dzieci (osoby do 18. r.ż.)	osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)	osoby z niepełnosprawnością	osoby z chorobą psychiczną
2021	15	2	2	1	1	0
2022	5	1	13	1	1	0
2023	20	8	7	0	0	0

Źródło: dane własne PCPR

Wśród klientów PPS i PIK korzystających w latach 2021 – 2023 z wsparcia z powodu doznawania przemocy domowej zdecydowanie przeważały kobiety, rzadziej (aczkolwiek w 2023r zauważa się znaczący wzrost) z usług PPS i PIK korzystali mężczyźni. We wskazanym okresie sporadycznie identyfikowano osoby z niepełnosprawnością oraz osoby powyżej 60 r.ż., nie odnotowano przypadku aby osoba doznająca przemocy domowej korzystająca z wsparcia w PPS i PIK była osobą z chorobą psychiczną.

Analizując powyższe dane można stwierdzić, iż widoczny jest wzrost liczby osób doznających przemocy domowej korzystających z wsparcia w PPS i PIK zarówno w grupie kobiet jak i w grupie mężczyzn, natomiast w 2023r. nastąpił niewielki spadek liczby dzieci doznających przemocy domowej korzystających z wsparcia PPS i PIK.

Tabela 4. Liczba osób stosujących przemoc domową wśród klientów PPS i PIK

rok	Liczba osób stosujących przemoc domową wśród klientów PPS i PIK – w podziale na różne grupy społeczne						
	kobiety	mężczyźni	dzieci (osoby do 18. r.ż.)	osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)	osoby z niepełnosprawnością	osoby uzależnione od alkoholu	Osoby z chorobą psychiczną
2021	1	4	0	0	0	5	0
2022	1	0	0	0	0	1	1
2023	2	1	1	0	0	1	0

Źródło: dane własne PCPR

Wśród klientów Punktu Poradnictwa Specjalistycznego i Punktu Interwencji Kryzysowej w PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej zdiagnozowanych jako osób stosujących przemoc domową na przestrzeni ostatnich trzech lat porównywalnie podobną grupę stanowią mężczyźni jak i kobiety. Większość osób stosujących przemoc domową korzystających z usług PPS i PIK to osoby uzależnione od alkoholu. W trakcie analizowanego okresu wśród klientów PPS i PIK stosujących przemoc domową sporadycznie identyfikowane są dzieci i osoby z chorobą psychiczną, na przestrzeni 3 lat nie zarejestrowano natomiast żadnej osoby starszej oraz z niepełnosprawnością.

Tabela 5. Liczba uczestników programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową realizowanego przez PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową, zgłoszonych do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych	Liczba osób stosujących przemoc domową, zakwalifikowanych do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych	Liczba osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych
2021	PCPR nie realizowało programu – nie zgłoszono do udziału w nim żadnej osoby stosującej przemoc domową		
2022	PCPR nie realizowało programu – ze względu na zbyt małą liczbę osób planowanych do zgłoszenia przez instytucje uprawnione z terenu powiatu opolskiego		
2023	PCPR nie realizowało programu – nie zgłoszono do udziału w nim żadnej osoby stosującej przemoc domową		

Źródło: dane własne PCPR

W latach 2021-2023 PCPR nie zrealizowało powyższego programu z uwagi na fakt, iż żadna osoba stosująca przemoc domową nie zgłosiła się dobrowolnie do udziału w powyższym programie jak również żadna uprawniona do tego instytucja z terenu powiatu opolskiego nie zgłosiła osób stosujących przemoc domową.

Tabela 6. Liczba Niebieskich Kart założonych przez pracownika socjalnego PCPR

Rok	Liczba Niebieskich Kart założonych przez pracownika socjalnego PCPR
2021	2
2022	5
2023	9

Źródło: dane własne PCPR

Na przestrzeni wskazanych lat zauważa się wzrost uruchomianych przez pracownika socjalnego PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 7. Liczba dzieci z powiatu opolskiego umieszczonych w systemie pieczy zastępczej z powodu przemocy domowej

Rok	Liczba dzieci z powiatu opolskiego umieszczonych w systemie pieczy zastępczej z powodu przemocy domowej
2021	12
2022	18
2023	10

Źródło: dane własne PCPR

W 2022r. zauważa się znaczący wzrost dzieci, które postanowieniem sądu zostały umieszczone w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo wychowawczych z uwagi na fakt, iż dochodziło do przemocy w środowisku rodziny biologicznej natomiast w 2023r. nastąpił spadek tej liczby. W większości przypadków było to zaniedbanie nazywane ukrytą formą przemocy. Niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych dzieci połączone było często z nadużywaniem alkoholu. Zdarzają się również przypadki, kiedy dzieci otwierają się w czasie późniejszym przebywając już w pieczy zastępczej informując o innych formach przemocy domowej w tym fizycznej czy też seksualnej.

3.3 ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu opolskiego funkcjonuje sześć ośrodków pomocy społecznej oraz Centrum Usług Społecznych realizujący usługi pomocy społecznej. Dane udostępnione przez poszczególne jednostki przedstawione są w formie zbiorczych zestawień.

Tabela 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej w stosunku do liczby wszystkich osób korzystających ze świadczeń OPS

Rok	Liczba osób korzystających ze świadczeń OPS	Liczba osób korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy w rodzinie
2021	1542	34
2022	1353	72
2023	1338	88

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

W latach 2021 – 2023 osoby korzystające ze świadczeń ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu opolskiego (OPS) z powodu przemocy domowej stanowiły niewielki odsetek wśród wszystkich osób korzystających ze świadczeń OPS.

Tabela 9. Rodzaje przemocy w rodzinie doznawanej przez osoby korzystające ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej

Rok	Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	20	25	1	0	3
2022	54	80	1	0	4
2023	65	87	5	1	10

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Osoby doznające przemocy domowej korzystające w latach 2021 – 2023 ze świadczeń ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu opolskiego najczęściej doznawały przemocy psychicznej, rzadziej przemocy fizycznej oraz w formie zaniedbania, pojedyncze przypadki zostały wskazane jako przemoc ekonomiczna oraz przemoc seksualna.

Tabela 10. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej – w podziale na różne grupy społeczne

Rok	Liczba osób doznających przemocy, korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej					
	kobiety	mężczyźni	dzieci (osoby do 18. r.ż.)	osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)	osoby z niepełnosprawnością	osoby z chorobą psychiczną
2021	13	1	21	2	0	0
2022	60	14	26	17	11	2
2023	65	5	35	19	8	1

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Największą grupę osób doznających przemocy domowej wśród klientów OPS nadal stanowią kobiety i dzieci, 27% zdiagnozowanej przemocy dotyczy osób powyżej 60 roku życia, rzadziej dotyczy osób z niepełnosprawnością, pojedyncze przypadki dotyczyły się osób z chorobą psychiczną.

Tabela 11. Liczba Niebieskich Kart założonych przez pracowników socjalnych OPS

Rok	Liczba założonych Niebieskich Kart							Suma
	Gmina Chodel	Gmina Józefów nad Wisłą	Gmina Karczmisska	Gmina Łaziska	Gmina Opole Lubelskie	Gmina Poniatowa	Gmina Wilków	
2021	2	1	1	0	12	15	0	31
2022	0	2	1	3	16	15	3	40
2023	1	7	6	1	2	21	4	42
SUMA	3	10	8	4	30	51	7	

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Na przestrzeni lat 2021-2023 najwięcej procedur „Niebieskie Karty” zostało wszczętych przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniatowej, najmniej wszczęto ich przez pracowników GOPS w Chodlu oraz OPS w Łaziskach. W diagnozowanym okresie zauważa się, iż pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej zakładają coraz więcej Niebieskich Kart.

Tabela 12. Liczba osób stosujących przemoc domową wśród klientów OPS – w podziale na różne grupy społeczne.

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową wśród klientów OPS						
	kobiety	mężczyźni	dzieci (osoby do 18. r.ż.)	osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)	osoby z niepełnosprawnością	osoby uzależnione od alkoholu	osoby z chorobą psychiczną
2021	4	12	0	4	1	8	0
2022	14	57	0	8	5	32	2
2023	16	55	0	8	3	26	3

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Wśród klientów OPS największą grupę osób stosujących przemoc domową stanowią mężczyźni. Dużo rzadziej sprawcami przemocy w rodzinie są kobiety. W niewielkim stopniu jako sprawcy przemocy identyfikowane są osoby i osoby starsze, z niepełno sprawnościami oraz osoby z chorobą psychiczną. Duży odsetek osób stojących przemoc domową była uzależniona od alkoholu.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej - centrum usług społecznych.

Tabela 13 Skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy Domowej w poszczególnych gminach

Gmina	Skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
Chodel	Przedstawiciele: <ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjnej pomocy społecznej • policji • GKRPA • oświaty • ochrona zdrowia • organizacji pozarządowej • sądu (kuratorzy)
Józefów nad Wisłą	Przedstawiciele: <ul style="list-style-type: none"> • jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (Ośrodka Pomocy Społecznej) • gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych • policji (KPP w Opolu Lubelskim) • Zespół Szkół Ogólnokształcących w Józefowie nad Wisłą • Sądu • służby zdrowia: NZOZ „Praktyka Lekarza Rodzinnego” w Starych Boiskach
Karczmiska	Przedstawiciele: <ul style="list-style-type: none"> • Ośrodka Pomocy Społecznej • policji • oświaty • ochrony zdrowia • GKRPA • sądu: kurator sądowy

Łaziska	<p>Przedstawiciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ośrodka Pomocy Społecznej, • Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łaziskach • policji (KPP w Opolu Lubelskim) • Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu Lubelskim • placówek oświatowych z terenu Gminy Łaziska • służby zdrowia: NZOZ z terenu Gminy Łaziska • Organizacja Pozarządowa
Opole Lubelskie	<p>Przedstawiciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Placówek oświatowych z terenu Gminy Opole Lubelskie • policji • GKRPA • Ochrony zdrowia • Dyrektor, Z-ca Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, Specjalista pracy socjalnej CUS w Opolu Lubelskim
Poniatowa	<p>Przedstawiciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjnej pomocy społecznej • policji • GKRPA • oświaty • ochrona zdrowia • organizacji pozarządowej • sądu (kuratorzy)
Wilków	<p>Przedstawiciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ośrodka Pomocy Społecznej • policji (KPP w Opolu Lubelskim) • GKRPA • służby zdrowia • Kurator • Pedagog SZP w Wilkowie • Pedagog Zsz w Zagłobie • Pedagog SP w Rogowie

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

3.4. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH ZESPOŁÓW INTERDYSCYPLINARNYCH DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań służb. Funkcjonowanie ZI określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą, a podmiotami niosącymi pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej. We wszystkich gminach powiatu opolskiego funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Tabela 14. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej – w podziale na instytucje wszczynające procedurę

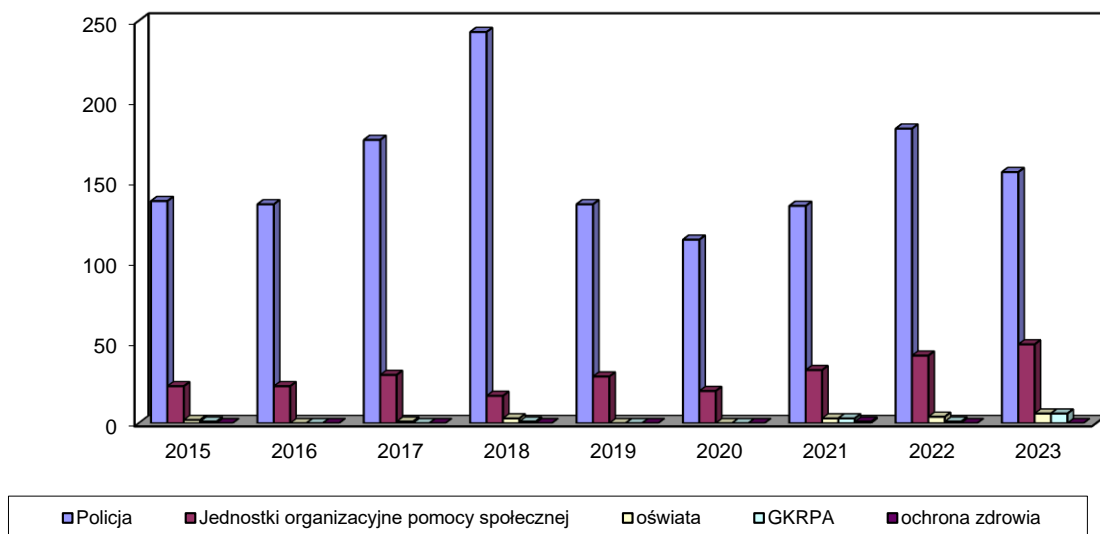
Rok	Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych					ogółem
	z jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	z gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	z policji	z ochrony zdrowia	z oświaty	
2021	33	3	135	1	3	175
2022	42	1	183	0	4	230
2023	49	6	156	0	6	217

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

W uruchamianie procedury Niebieskie Karty w powiecie opolskim w latach 2021 – 2023 angażowały się w zasadzie tylko dwa z pięciu uprawnionych podmiotów: Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim (72% wszystkich NK) oraz pomoc społeczna (22% wszystkich NK, trzykrotnie rzadziej niż policja). Sytuacja w której procedura „Niebieskie Karty” jest uruchamiana głównie przez te dwa uprawnione podmioty zauważalna jest od wielu lat. Dysproporcja pomiędzy liczbą Niebieskich Kart założonych przez funkcjonariuszy policji oraz pracowników organizacji pomocy społecznej w stosunku do pozostałych instytucji jest znacząca. W latach 2021 – 2023 do gminnych zespołów interdyscyplinarnych tylko w pojedynczych przypadkach wpłynęły Niebieskie Karty z oświaty oraz z gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. W 2023r. stanowiły jedynie 5% wszystkich wszczętych procedur, aczkolwiek na przestrzeni lat zauważa się tendencję wzrostową w przypadku zaangażowania tych dwóch podmiotów w uruchamianie procedury. Nadal najmniej zaangażowanym podmiotem w uruchamianie w/w procedury pozostaje służba zdrowia, która w ostatnich latach tylko raz wszczęła procedurę Niebieskiej Karty. W 2023r. w porównaniu do roku poprzedniego zauważa się nieznaczny spadek wszystkich Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych.

Wykres 1

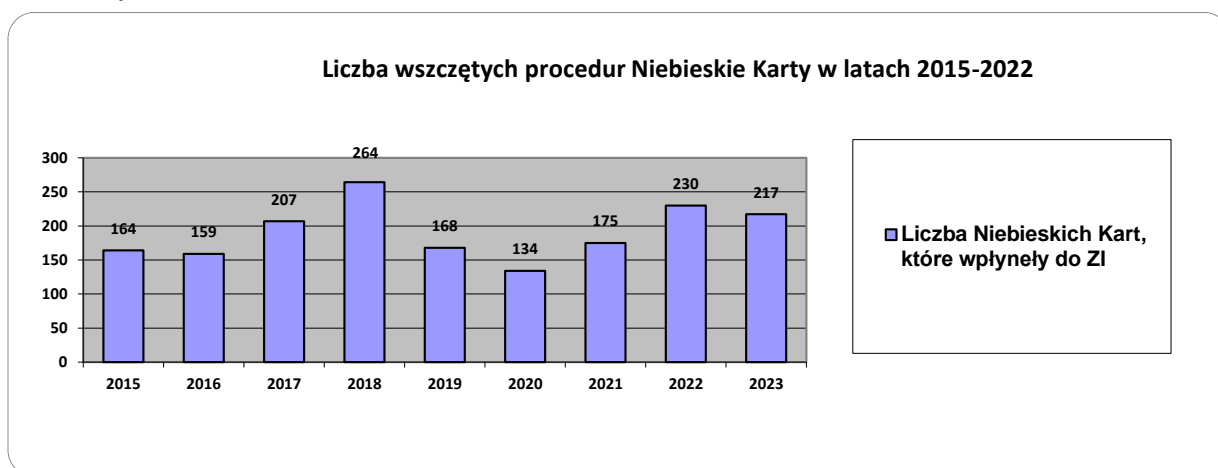
Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych w podziale na instytucje wszczynające procedurę w latach 2015-2023

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

W roku 2022 nastąpiła wyraźny wzrost ogólnej liczby wszczętych procedur Niebieskie Karty, których założono o 55 więcej niż w roku poprzedzającym i aż o 95 więcej niż w roku 2020. Natomiast w 2023 roku nastąpił nieznaczny spadek ogólnej liczby Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych. Sumę wszystkich procedur „Niebieskie Karty” jakie zostały wszczęte na przestrzeni w/w lat pokazuje wykres nr. 2

Wykres 2

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Analizując powyższy wykres można zauważyć, iż w 2018r. wszczęto najwięcej procedur „Niebieskie Karty”. Liczba diagnozowanej przemocy domowej istotnie zmniejszyła się w roku 2020, który wpisuje się w czas pandemii Covid 19. Z uwagi na sytuację epidemiczną i liczne utrudnienia związane z dostępnością do instytucji pomocowych a także obawą przed zakażeniem wirusem osoby doświadczające przemocy nie poszukiwały wsparcia. Z dużym prawdopodobieństwem miało to wpływ na zmniejszenie występowania skali zjawiska przemocy.

Tabela 15 Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”

Rok	Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty		
	Z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej	Z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.	Suma zakończonych procedur Niebieskie Karty
2022	102	77	179
2023	103	70	173

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Analizując powyższe dane można zauważyć, iż w 2023r. liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” oscyluje na podobnym poziomie co w roku 2022r. Jako najczęstszy powód ich zakończenia wskazane jest ustanie przemocy i uzasadnione przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej i stanowi 59% przesłanek do zakończenia procedur.

Tabela 16. Liczba osób doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba osób doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty					
	kobiety	mężczyźni	dzieci (osoby do 18. r.ż.)	osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)	osoby z niepełnosprawnością	osoby z chorobą psychiczną
2021	161	19	57	32	19	6
2022	171	33	113	50	12	4
2023	165	38	97	43	14	2

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Z powyższego zestawienia wynika, że zdecydowaną większość osób doznających przemocy domowej, w sprawie których uruchomiona procedurę „Niebieskie Karty” stanowią kobiety. Można zauważyć, iż liczba mężczyzn doświadczających przemocy domowej z roku na rok rośnie, nadal jednak stanowią grupę czterokrotnie mniejszą niż kobiety. Dużą grupę stanowią dzieci oraz osoby starsze. Najmniej procedur „Niebieskie Karty” uruchomianych zostało w przypadku osób z niepełnosprawnością i chorobą psychiczną.

Tabela 17. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez kobiety, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba kobiet doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	134	147	1	1	65
2022	179	170	0	3	56
2023	116	165	7	1	38

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Kobiety, w sprawach których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021 – 2023 wpłynęły Niebieskie Karty doznawały przede wszystkim przemocy psychicznej, nieco rzadziej przemocy fizycznej natomiast sporadycznie była to przemoc ekonomiczna oraz przemoc seksualna. Dostyc znacząca jest liczba odnotowanej przemocy w formie zaniedbania wiąże się to z informacjami uzyskanymi z Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu Lubelskim, który wskazuje na równą liczbę przemocy fizycznej, psychicznej i zaniedbania co może wskazywać na przyjęcie założenia, iż jeśli występuje przemoc fizyczna automatycznie dochodzi do pozostałych dwóch form przemocy.

Tabela 18. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez mężczyzn, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba mężczyzn doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	26	29	0	0	16
2022	23	15	0	0	15
2023	43	36	1	0	6

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Mężczyźni, w sprawach których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021 – 2023 wpłynęły Niebieskie Karty najczęściej doznawali przemocy fizycznej, nieco rzadziej psychicznej. Przemoc ekonomiczna została odnotowana tylko raz, nie zdiagnozowano występowania przemocy w formie seksualnej, natomiast analogicznie do wyżej omówionej sytuacji ZI w Opolu Lubelskim wskazał równą ilość doznawanej przemocy w formie fizycznej, psychicznej i zaniedbania stąd wyższy ich wskaźnik w diagnozowanym okresie. Dla porównania w latach 2015-2018 odnotowano tylko jeden przypadek przemocy w formie zaniedbania.

Tabela 19. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez dzieci, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba dzieci (osób do 18. r.ż.) doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	51	78	0	0	48
2022	88	110	0	0	84
2023	29	91	0	1	36

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Dzieci, w sprawach których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021 – 2023 wpłynęły Niebieskie Karty najczęściej doznawały przemocy psychicznej, rzadziej przemocy fizycznej. W 2023r. wskazano pojedynczy przypadek wystąpienia przemocy seksualnej, natomiast nie zdiagnozowano doznawania przez małoletnich przemocy ekonomicznej. Przemoc w formie zaniedbania diagnozowana była głównie w Zespole Interdyscyplinarnym w Opolu Lubelskim, w 2021r. tylko dwa zespoły z innych gmin zgłosiły łącznie trzy przypadki, w 2022r. jeden zespół odnotował pojedynczy przypadek powyższej formy przemocy natomiast w 2023r. dwa zespoły wskazały na występowanie przemocy w formie zaniedbania łącznie w pięciu przypadkach.

Analizując powyższe dane zauważa się, iż w 2023 roku z wyjątkiem przemocy seksualnej odnotowywano spadek zdiagnozowanej przemocy wobec dzieci we wszystkich jej formach.

Tabela 20. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby starsze, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba osób starszych (powyżej 60. r.ż.) doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	24	31	10	0	13
2022	17	35	13	0	13
2023	19	38	7	0	5

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Osoby starsze (w wieku powyżej 60. r.ż.), w sprawach których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021 – 2023 wpłynęły Niebieskie Karty najczęściej doznawały przemocy psychicznej, rzadziej przemocy fizycznej, dwukrotnie mniej przemocy ekonomicznej i w formie zaniedbania. Natomiast nie zdiagnozowano doznawania przemocy seksualnej. W latach 2021-2022

zauważyć było można wzrost odnotowywanej przemocy ekonomicznej, która w latach 2019-2020 była wykazywana jako pojedyncze przypadki, w ostatnim roku nastąpił jej nieznaczny spadek.

Tabela 21. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby z niepełnosprawnością w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba osób z niepełnosprawnością doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	16	17	0	0	8
2022	15	15	0	0	11
2023	8	12	1	0	1

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Osoby niepełnosprawne, w sprawach których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021 – 2023 wpłynęły Niebieskie Karty najczęściej doznawały przemocy psychicznej i przemocy fizycznej na porównywalnym poziomie. W ogóle nie zdiagnozowano doznawania przez nie przemocy seksualnej, pojedyncze przypadki stanowiła przemoc ekonomiczna oraz w formie zaniedbania.

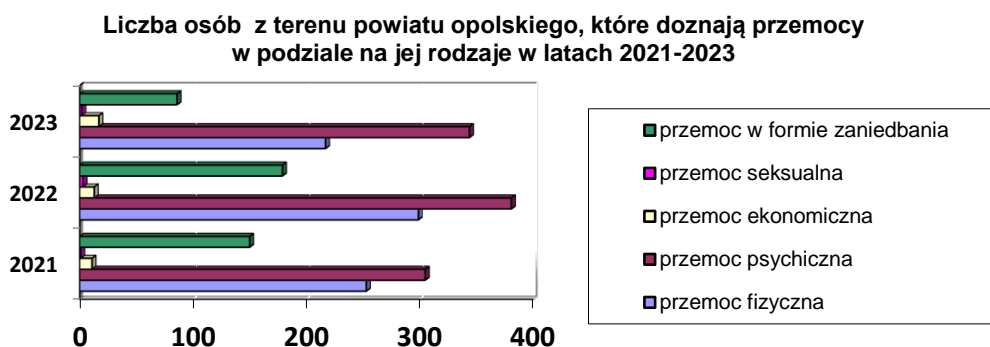
Tabela 22. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby z chorobą psychiczną, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba osób z chorobą psychiczną doznających przemocy domowej, w sprawie których do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły Niebieskie Karty				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	2	3	0	0	0
2022	2	4	0	0	0
2023	2	2	1	0	0

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Osoby chore psychicznie, w sprawach których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021 – 2023 wpłynęły Niebieskie Karty doznawały głównie przemocy psychicznej, nieco rzadziej przemocy fizycznej. W ogóle nie zdiagnozowano doznawania przez nie przemocy seksualnej oraz w formie zaniedbania natomiast przemoc ekonomiczna została rozpoznana w jednym przypadku.

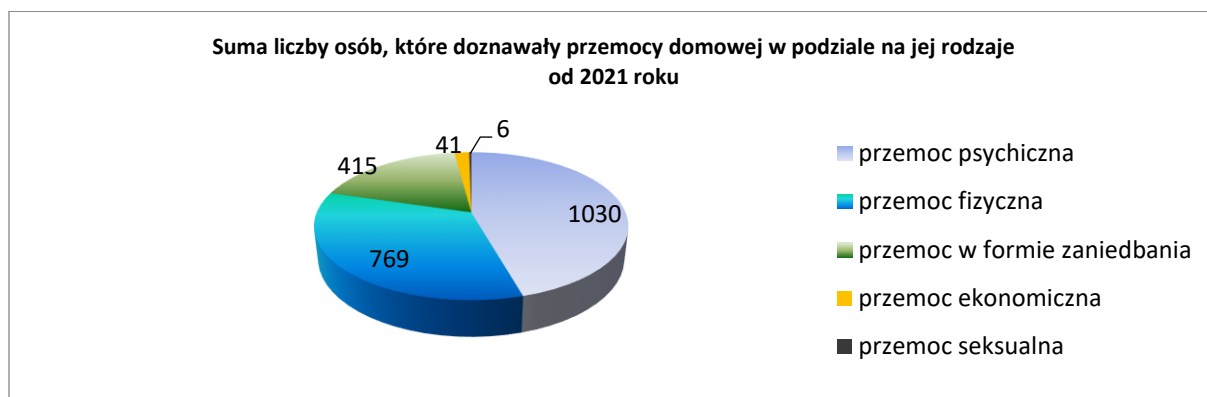
Wykres 3.

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Suma danych przekazanych przez zespoły interdyscyplinarne dot. liczby osób doświadczających wszystkich rodzajów przemocy w poszczególnych latach została wskazana w powyższym wykresie.

Wykres 4.

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Sumując dane przekazane przez zespoły interdyscyplinarne od 2021 roku dotyczące rodzajów przemocy domowej w sprawie których do ZI wpłynęły Niebieskie Karty można stwierdzić, iż diagnozowano głównie przemoc psychiczną (45%), rzadziej przemoc fizyczną (34%). Można zauważyć, iż wzrasta liczba diagnozowanej przemocy w formie zaniedbania, która stanowiła 19% w odniesieniu do pozostałych form. Pojedyncze przypadki to przemoc ekonomiczna (1,8%) i seksualna (od 0,3%).

Zdecydowana większość osób stosujących przemoc domową, w sprawach których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych w latach 2021 – 2023 wpłynęły Niebieskie Karty to mężczyźni, kobiety w latach 2021-2023 stanowiły grupę siedmiokrotnie mniejszą natomiast w 2023r. dysproporcja ta nieznacznie się zmniejszyła i kobiety stanowiły grupę pięciokrotnie mniejszą. Niewielką grupą stanowiły osoby starsze, z chorobą psychiczną oraz osoby z niepełnosprawnością natomiast wskazano pojedyncze przypadki kiedy osobą stosującą przemoc domową było dziecko. Szczegółowy podział przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 23 Liczba osób stosujących przemoc domową w podziale na grupy społeczne w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową, w sprawie których uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty – w podziale na różne grupy społeczne					
	kobiety	mężczyźni	dzieci (osoby do 18. r.ż.)	osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)	osoby z niepełnosprawnością	osoby z chorobą psychiczną
2021	20	138	0	15	6	2
2022	24	176	1	17	6	7
2023	30	166	1	10	1	0

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

3.5. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W OPOLU LUBELSKIM

Policja z terenu powiatu opolskiego najczęściej interweniuje z powodu przemocy w domach mieszkańców gminy Chodel natomiast najrzadziej interwencje mają miejsce w gminie Wilków.

Tabela 24. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na gminy powiatu opolskiego

Rok	Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej							
	Gmina Chodel	Gmina Józefów nad Wisłą	Gmina Karczmiska	Gmina Łaziska	Gmina Opole Lubelskie	Gmina Poniatowa	Gmina Wilków	Ogółem
2021	24	3	11	2	33	28	3	104
2022	23	15	8	12	35	28	13	134
2023	52	38	24	37	27	28	17	223

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

W 2023r. liczba interwencji dotyczących przemocy domowej przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim (KKP) w porównaniu do roku 2021r. wzrosła dwukrotnie. W większości gmin powiatu opolskiego zauważa się znaczący wzrost takich interwencji, jedynie w gminie Opole Lubelskie dostrzegalny jest ich spadek a w gminie Poniatowa liczba ta oscyluje na takim samym poziomie. W gminie Wilków w 2023r. zauważa się niewielki wzrost zgłaszanych przypadków przemocy domowej natomiast w gminach Chodel i Józefów n/Wisłą odnotowano dwukrotnie więcej interwencji niż miało to miejsce rok wcześniej zaś w gminie Karczmiska i Łaziska miało to miejsce aż trzykrotnie częściej.

Tabela 25. Liczba Niebieskich Kart założonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na gminy powiatu opolskiego

Rok	Liczba założonych Niebieskich Kart							
	Gmina Chodel	Gmina Józefów nad Wisłą	Gmina Karczmiska	Gmina Łaziska	Gmina Opole Lubelskie	Gmina Poniatowa	Gmina Wilków	ogółem
2021	24	3	11	2	33	28	3	104
2022	23	15	8	12	35	28	13	134
2023	17	12	17	18	40	26	19	149
suma	64	30	36	32	108	82	35	

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

W ostatnim roku diagnostycznym zauważalny jest ogólny wzrost liczby Niebieskich Kart założonych przez funkcjonariuszy KKP o 11% w porównaniu do 2022r. i 43% w porównaniu do roku 2021. Analizując powyższe dane można stwierdzić, iż na przestrzeni lat 2021-2023 najwięcej procedur wszczęto w gminach: Opole Lubelskie oraz Poniatowa, najmniej w gminie Józefów n/Wisłą.

Tabela 26. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby pokrzywdzone zgłaszające się do Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

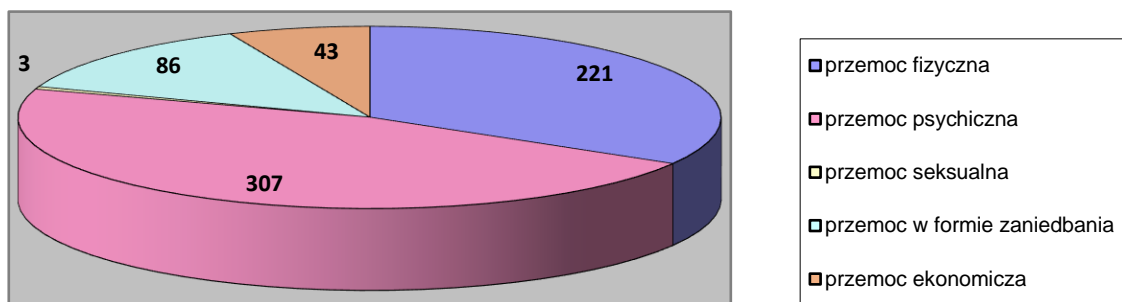
Rok	Liczba osób pokrzywdzonych z powodu przemocy domowej				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2021	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	KPP nie gromadzi danych w tym zakresie
2022	108	152	16	2	58
2023	113	155	27	1	28
suma	221	307	43	3	86

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

W 2021 roku KPP w Opolu Lubelskim nie gromadziła danych wskazujących liczbę osób pokrzywdzonych z powodu przemocy domowej z podziałem na jej formy natomiast w 2022r. oraz w 2023r. najczęściej zdiagnozowano takie formy jak przemoc psychiczna oraz przemoc fizyczna których odnotowano łącznie czterokrotnie więcej niż pozostałe formy przemocy. Osoby pokrzywdzone sporadycznie zgłaszały przemoc seksualną.

Wykres 5

Formy przemocy domowej odnotowanej w KPP w Opolu Lubelskim w latach 2022 - 2023

Na przestrzeni dwóch ostatnich lat przemoc psychiczna stanowiła 47% wszystkich form zdiagnozowanej przemocy domowej przez funkcjonariuszy KPP.

Tabela nr 27 Liczba osób pokrzywdzonych z powodu przemocy domowej, zgłaszających się do Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na różne grupy społeczne

Rok	Liczba osób pokrzywdzonych z powodu przemocy domowej						
	kobiety	mężczyźni	dzieci (do 18. r.ż.)	osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)		osoby z niepełnosprawnością	osoby z chorobą psychiczną
				kobiety	mężczyźni		
2022	146	23	4	22	4	Brak danych	Brak danych
2023	123	28	15	12	5	Brak danych	Brak danych

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

W 2021 roku KPP w Opolu Lubelskim nie gromadziła danych wskazujących na liczbę osób pokrzywdzonych z powodu przemocy domowej w podziale na różne grupy społeczne.

Przeważająca większość osób pokrzywdzonych z powodu przemocy domowej, zgłaszających się w latach 2022-2023 do KPP w Opolu Lubelskim to kobiety, mężczyźni stanowili grupę sześciokrotnie (2022r.) oraz czterokrotnie (2023r.) mniejszą. Niewielka liczba w/w pokrzywdzonych kobiet i mężczyzn była w wieku powyżej 65. r. ż., co w powyższym okresie stanowiło 13% wszystkich odnotowanych przypadków. Należy zwrócić uwagę, iż w porównaniu do roku poprzedniego w 2023r wzrosła liczba dzieci jako osób doznających przemocy domowej prawie czterokrotnie.

KPP w Opolu Lubelskim nie gromadzi danych identyfikujących osoby niepełnosprawne i osoby chore psychicznie wśród pokrzywdzonych z powodu przemocy w domowej.

Tabela 28. Liczba osób stosujących przemoc domową zgłoszonych do Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na różne grupy społeczne

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową							
	kobiety	mężczyźni	Dzieci (do 18. r.ż).	osoby uzależnione od alkoholu		osoby starsze (powyżej 60. r.ż.)	osoby z niepełnosprawnością	osoby z chorobą psychiczną
				kobiety	mężczyźni			
2022	5	162	0	3	129	Brak danych	Brak danych	Brak danych
2023	20	129	0	6	80	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

W 2021 roku KPP w Opolu Lubelskim nie gromadziła danych wskazujących na liczbę osób stosujących przemoc domową natomiast w latach 2022–2023 wśród wskazanych osób zdecydowanie przeważali mężczyźni, sporadycznie były to kobiety. Należy zwrócić uwagę, iż w 2022r. 80% mężczyzn stosujących przemoc domową była uzależniona od alkoholu i innych środków psychoaktywnych i/lub uzależniona behawioralnie natomiast w 2023r. liczba ta spadła i wynosiła 60%. Analizując powyższe dane zauważyć należy, iż w ostatnim roku znacząco zwiększyła się liczba kobiet stosujących przemoc domową i było ich 25% więcej niż w roku poprzednim.

KPP w Opolu Lubelskim nie gromadzi danych pozwalających na zidentyfikowanie wśród stosujących przemoc domową osób starszych, z niepełnosprawnością oraz z chorobą psychiczną.

W latach 2021-2023 liczba wszczętych przez KPP w Opolu Lubelskim postępowań z art. 207 kodeksu karnego (znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny) ma tendencję wzrostową. We wskazanym okresie 66% postępowań zakończyło się aktem oskarżenia.

Na przestrzeni powyższych lat prawie wszystkie osoby, które popełniły czyn zabroniony z art. 207 kodeksu karnego w sprawie którego wszczęto postępowanie to mężczyźni, kobiety stanowiły pojedyncze przypadki. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 29.

Tabela 29. Liczba osób, przeciwko którym Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim skierowała akt oskarżenia, w stosunku do liczby wszczętych postępowań z art. 207 kk

Rok	Liczba wszczętych postępowań z art. 207 kk	w tym liczba osób, przeciwko którym skierowano akt oskarżenia		
		W tym zakończonych aktem oskarżenia	kobiety	mężczyźni
2021	78	50	2	48
2022	95	59	1	58
2023	98	70	2	69
suma	271	179	5	175

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

3.6. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH PROKURATURY REJONOWEJ W OPOLU LUBELSKIM

W analizowanym okresie zauważa się, że wzrasta liczba postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Opolu Lubelskim z art. 207 kodeksu karnego.

Tabela 30. Liczba postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Opolu Lubelskim z art. 207 kk

Rok	Liczba wszczętych postępowań z art. 207 kk	w tym zakończonych aktem oskarżenia
2021	108	53
2022	138	84
2023	148	76

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Opolu

Postępowania kończące się przy się aktem oskarżenia wobec osób stosujących przemoc domową występuje średnio w 53% przypadków (2021 – 49%, 2022 – 60%, 2023 -51%).

Tabela 31. Liczba osób, wobec których Prokuratura Rejonowa w Opolu Lubelskim wszczęła postępowania z art. 207 kk (wraz z aktami oskarżenia)

Rok	Liczba osób, wobec których wszczęto postępowania z art. 207 kk		w tym liczba osób, przeciwko którym skierowano akt oskarżenia	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
2021	3	73	3	50
2022	7	96	5	79
2023	0	90	0	76

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim

Prawie wszystkie osoby, wobec których Prokuratura Rejonowa w Opolu Lubelskim w latach 2021 – 2023 wszczęła postępowanie z art. 207 kodeksu karnego stanowili mężczyźni, tylko pojedyncze przypadki dotyczyły kobiet. W przypadku kobiet większość postępowań z art. 207 kodeksu karnego zakończyły się skierowaniem przeciwko nim aktów oskarżenia, w przypadku mężczyzn na przestrzeni tych 3 lat miało to miejsce średnio w 78% przypadkach.

Tabela 32. Liczba osób doznających przemocy domowej w postępowaniach zakończonych aktem oskarżenia

Rok	Liczba osób doznających przemocy domowej		
	kobiety	mężczyźni	Dzieci (osoby do 18 r.ż.)
2023	87	23	24

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim

Z danych przedstawionych przez Prokuraturę Rejonową w Opolu Lubelskim wynika, iż w 2023r. zdecydowana większość osób pokrzywdzonych przestępstwem z art. 207 k.k to kobiety. Ponad trzykrotnie mniejszą liczbę stanowią dzieci oraz mężczyźni.

3.7. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH SĄDU REJONOWEGO W OPOLU LUBELSKIM

W latach 2021-2023 prawie wszystkie sprawy z art. 207 kodeksu karnego prowadzone przez Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim dotyczyły mężczyzn stosujących przemoc domową, jedynie pojedyncze przypadki odnosiły się do kobiet. Aż 96% tych spraw zakończyło się skazaniem osób stosujących przemoc domową.

Tabela 33. Liczba osób, wobec których Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim prowadził sprawy z art. 207 kk wraz z liczbą osób skazanych

Rok	Liczba osób, wobec których prowadzono sprawy z art. 207 kk		w tym liczba osób skazanych	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
2021	4	56	2	49
2022	2	62	2	62
2023	0	61	0	61

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim

W latach 2021 – 2023 Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim wobec osób skazanych z art. 207 kodeksu karnego orzekał głównie obowiązek poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu. W 2023r. zauważa się wzrost liczby orzeczeń wykorzystujących instrumenty bezpośrednio związane ze stosowaniem przemocy domowej, to jest: obowiązek powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym w określony sposób oraz obowiązek opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym. W w/w latach Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim wobec

żadnej osoby skazanej z art. 207 kodeksu karnego nie orzekł obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych oraz obowiązku poddania się oddziaływaniom terapeutycznym

Tabela 34. Liczba osób skazanych, wobec których Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim orzekł obowiązek wynikający ze stosowania przemocy domowej – w podziale na zastosowane środki

Rok	Liczba osób skazanych, wobec których orzeczono obowiązek				
	poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu	poddania się oddziaływaniom terapeutycznym	uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym w określony sposób	opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
2021	8	0	0	4	2
2022	9	0	0	1	0
2023	4	0	0	3	8

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim

3.8. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH GMINNYCH KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Na terenie powiatu opolskiego działa siedem gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Dane udostępnione przez poszczególne komisje przedstawione są w formie zbiorczych zestawień.

Tabela 35. Liczba osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA

Rok	Liczba osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA	
	kobiety	mężczyźni
2022	16	88
2023	19	85

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Analizując powyższe informacji wynika, że wśród osób, wobec których w latach 2021-2023 uruchamiane były procedury gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych zdecydowanie przeważają mężczyźni.

Tabela 36. Liczba osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA gdzie wystąpiło podejrzenie o stosowanie przez nich przemocy domowej

Rok	Liczba osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA gdzie wystąpiło podejrzenie o stosowanie przez nich przemocy domowej	
	kobiety	mężczyźni
2022	1	22
2023	1	20

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

Liczba mężczyzn wobec, których zastosowano procedury GKRPA gdzie wystąpiło podejrzenie o stosowanie przez nich przemocy domowej w latach 2022-2023 to odsetek 23-25%, w przypadku kobiet były to pojedyncze przypadki.

Tabela 37. Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których do sądu rejonowego złożono wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego – w podziale na płeć

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których do sądu rejonowego złożono wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego	
	kobiety	mężczyźni
2022	2	15
2023	1	17

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych funkcjonujących na terenie powiatu opolskiego

W latach 2022 – 2023 GKRPA, które przekazały dane liczbowe, złożyły w sądzie wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego przede wszystkim wobec mężczyzn stosujących przemoc domową – na przestrzeni tych lat tylko wobec trzech kobiet zastosowano powyższe procedury.

3.9. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ W OPOLU LUBELSKIM

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przekazała część informacji statystycznych dotyczących zjawiska przemocy domowej wśród podopiecznych placówki. Z uwagi na brak przekazanych danych liczbowych dotyczących formy występującej przemocy wśród małoletnich podopiecznych poradni nie można wskazać na wiodącą formę przemocy domowej przez nich doświadczanej.

Tabela 38. Liczba osób, którym Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Opolu Lubelskim udzieliła pomocy z powodu przemocy domowej

Rok	Liczba dzieci, którym udzielono pomocy z powodu przemocy domowej	Liczba rodziców i opiekunów prawnych, którym udzielono pomocy z powodu przemocy domowej
2022	30	35
2023	39	42

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu Lubelskim

Analizując powyższe dane zauważa się, iż wzrasta liczba dzieci jak również rodziców, którzy korzystają ze wsparcia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opolu Lubelskim (PP-P) z powodu przemocy domowej.

Tabela 39. Liczba rodziców i opiekunów prawnych, którym udzielono pomocy z powodu przemocy domowej wśród podopiecznych PP-P

Rok	Liczba rodziców i opiekunów prawnych, którym udzielono pomocy z powodu przemocy w rodzinie				
	fizycznej	psychicznej	ekonomicznej	seksualnej	w formie zaniedbania
2022	0	30	0	0	0
2023	0	39	0	0	0

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu Lubelskim

W Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Opolu Lubelskim w latach 2022-2023 zdiagnozowano wśród rodziców i opiekunów prawnych korzystających ze wsparcia placówki wyłącznie przemoc psychiczną.

3.10. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH REALIZUJĄCYCH ZADANIA NA RZECZ RODZIN ORAZ OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM

Wśród organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu opolskiego i prowadzących swoją działalność w obszarze pomocy rodzinom, w tym rodzinom z problemem alkoholowym oraz rodzinom z problemem przemocy są:

- Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Jutrzenka” z siedzibą w Opolu Lubelskim,
- Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ANIMUS” z siedzibą w Poniatowej,
- Towarzystwo Wspierania Rodzin z siedzibą w Poniatowej,
- Katolickie Stowarzyszenie Osobom Potrzebującym „AGAPE” w punkcie lokalnym w Opolu Lubelskim

Z wymienionych organizacji informacje przekazały: Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Jutrzenka” z siedzibą w Opolu Lubelskim oraz Towarzystwo Wspierania Rodzin z siedzibą w Poniatowej.

Katolickie Stowarzyszenie Osobom Potrzebującym „Agape” udostępniło posiadane dane statystyczne za rok 2023r.

Tabela 40. Liczba osób korzystających ze wsparcia organizacji na terenie powiatu opolskiego

Rok	Liczba osób korzystających ze wsparcia organizacji		
	kobiety	mężczyźni	dzieci
2022	90	64	59
2023	146	78	60

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Jutrzenka” w Opolu Lubelskim, danych Towarzystwa Wspierania Rodzin w Poniatowej oraz danych Katolickiego Stowarzyszenia Osobom Potrzebującym „AGAPE” za rok 2023

Z uwagi na fakt, iż Katolickie Stowarzyszenie Osobom Potrzebującym „Agape” udostępniło posiadane dane statystyczne wyłącznie za rok 2023r. nie można dokonać analizy porównawczej z rokiem ubiegłym. Główną grupą odbiorców oferowanego wsparcia są kobiety, które stanowiły w 2023r. 51% wszystkich klientów. Z informacji przekazanych przez Stowarzyszenie „AGAPE” wynika, że organizacja nie odnotowała wśród swoich podopiecznych małoletnich.

Tabela 41. Liczba osób doznających przemocy domowej wśród podopiecznych organizacji na terenie powiatu opolskiego

Rok	Liczba osób doznających przemocy domowej wśród podopiecznych organizacji		
	kobiety	mężczyźni	dzieci
2022	36	2	1
2023	38	1	2

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Jutrzenka” w Opolu Lubelskim danych Towarzystwa Wspierania Rodzin w Poniatowej

Z powyższych danych wynika, iż wśród wszystkich podopiecznych Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Jutrzenka” w Opolu Lubelskim oraz danych Towarzystwa Wspierania Rodzin w Poniatowej liczba osób doznających przemocy domowej wynosi 41% i to głównie te osoby otrzymują wsparcie głównie w punkcie konsultacyjnym, który działa z ramienia Stowarzyszenia Klubu Abstynenta „Jutrzenka”. Stowarzyszenie „AGAPE” przekazało dane osób doświadczających przemocy domowej bez podziału na płeć. Z przekazanych informacji wynika, że organizacja udzieliła w 2023 roku wsparcia 46 osobom doświadczającym przemocy domowej.

Tabela 42. Liczba osób stosujących przemoc domową wśród podopiecznych organizacji na terenie powiatu opolskiego

Rok	Liczba osób stosujących przemoc domową wśród podopiecznych organizacji	
	kobiety	mężczyźni
2022	0	1
2023	0	1

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Towarzystwa Wspierania Rodzin w Poniatowej

Osoby stosujące przemoc korzystały ze wsparcia oferowanego przez Towarzystwo Wspierania Rodzin w Poniatowej natomiast Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Jutrzenka” nie gromadzi danych z tego zakresu, a Stowarzyszenie „AGAPE” nie przekazało informacji czy posiada statystyki w tym zakresie.

3.11. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH PORADNI TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I WSPÓLUZALEŻNIENIA W OPOLU LUBELSKIM

Wśród pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Opolu Lubelskim zdecydowaną większość stanowią mężczyźni. Ich liczba w 2023 roku nieznacznie spadła natomiast liczba kobiet utrzymuje się na takim samym poziomie.

Tabela 43. Liczba osób korzystających z usług Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Opolu Lubelskim

Rok	Liczba osób korzystających z usług Poradni	
	kobiety	mężczyźni
2022	119	290
2023	119	271

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Opolu Lubelskim w Opolu Lubelskim

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Opolu Lubelskim nie prowadzi statystyk odnośnie danych dotyczących liczby osób doznających przemocy domowej korzystających z usług Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Opolu Lubelskim, rodzajów przemocy domowej doznawanej przez pacjentów czy też liczby osób stosujących przemoc domową wśród pacjentów dlatego też nie można ocenić skali zjawiska przemocy domowej wśród pacjentów danej instytucji.

3.12. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH POWIATOWEGO CENTRUM ZDROWIA SP. Z O.O. W OPOLU LUBELSKIM

Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim przekazało informacje, iż nie posiada danych dotyczących realizowanych przez nie zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej tj. liczby udzielonych świadczeń medycznych w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej wobec osoby dorosłej, liczby założonych Niebieskich Kart w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej czy też liczby zgłoszeń do organów ścigania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k

3.13. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA PODSTAWIE ANALIZY DANYCH NIEPUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ

Spośród 13 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, działających na terenie powiatu opolskiego, na prośbę o dane dotyczące realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej odpowiedziały:

1. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Urzędkowie
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK s.c. w Opolu Lub.
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PAN - VITA w Poniatowej
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” s.c. w Józefowie n/Wisłą

przy czym jedynie Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PAN - VITA w Poniatowej udzielił danych statystycznych dot. obserwowanego zjawiska przemocy domowej. Pozostałe placówki nie prowadzą statystyk związanych z przemocą domową.

Tabela 44. Liczba świadczeń medycznych udzielonych w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej

Rok	Liczba udzielonych świadczeń medycznych w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej
2022	0
2023	15

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej PAN - VITA w Poniatowej

Z danych przekazanych przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PAN - VITA w Poniatowej wynika, że w 2023r. liczba udzielonych świadczeń medycznych w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej w danej placówce znacząco wzrosła. Nie została założona żadna Niebieska Karta.

4. DZIAŁANIA INSTYTUCJI I PLACÓWEK Z TERENU POWIATU OPOLSKIEGO WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Zakres oddziaływań wobec sprawców został opracowany na bazie informacji przekazanych przez poszczególne jednostki a także informatora o podmiotach realizujących w powiecie opolskim oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową przekazany przez jednostki organizacyjne gmin w styczniu 2024r.

Tabela 45. Formy udzielanej pomocy przez instytucje i placówki z terenu powiatu opolskiego wobec sprawców przemocy domowej

Nazwa instytucji/jednostki/organizacji	Adres, telefon, fax, e-mail, strona internetowa	Zakres oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej
Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim	Ul. Morowowa 4 24-300 Opole Lubelskie Tel .47 812 22 10	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie rozmów profilaktyczno – ostrzegawczych dotyczących konsekwencji prawnych związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie, • odizolowanie osoby stosującej przemoc poprzez zatrzymanie w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych KPP w Opolu Lubelskim, • odizolowanie osoby stosującej przemoc poprzez wydawanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, • wnioskowanie do Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, dozoru Policji lub nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną, • wnioskowanie do Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej	ul. 11-go Listopada 5, 24-320 Poniatowa, tel. 81 827 52 05, 81 458 10 41, 789 423 309 e-mail: sekretariat@pcpropolelub.eurzad.eu , www.pcpropolelub.eurzad.eu	<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo psychologiczne, • terapia rodzinna • realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego • warsztaty umiejętności wychowawczych mający na celu udzielanie specjalistycznej pomocy zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie
Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim	ul. Tadeusza Kościuszki 4 24-300 Opole Lubelskie Telefon (81) 827 26 94, (81) 827 20 81 sekretariat@opolelubelskie.pl http://www.cusopolelubelskie.pl	<ul style="list-style-type: none"> • składanie do GKRPA wniosków o przymusowe leczenie odwykowe • składanie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się • informowanie o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opolu Lubelskim	Ul. Lubelska 4 24-300 Opole Lubelskie Tel. 827 72 21	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy motywujące • kierowanie osób nadużywających alkoholu do biegłych sądowych, kierowanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu • współpraca z ZI w działaniach dążących do rozwiązania problemu alkoholowego sprawców przemocy domowej
Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Jutrzenka” w Opolu Lubelskim	Ul. Puławska 19 24-300 Opole Lubelskie Tel. 81 287 37 08	<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo psychologiczne, informacyjne - kierowanie do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia, • motywowanie do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opolu Lubelskim	Ul. Szkolna 5 24-300 Opole Lubelskie Tel. 81 827 23 67 e-mail: ppp.opole.lub@interia.pl	<ul style="list-style-type: none"> • psychoedukacja – poradnictwo, warsztaty, umiejętności wychowawcze, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców

<p>Zespół Interdyscyplinarny przy Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim</p>	<p>ul. Tadeusza Kościuszki 4 24-300 Opole Lubelskie Telefon (81) 478 73 49 zi@cusopolelubelskie.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań w ramach powołanych grup roboczych, • współpraca z przedstawicielami: <ul style="list-style-type: none"> -pomocy społecznej (pracownicy socjalni, asystenci rodziny); - GKRPA; -oświaty (dyrektorzy szkół z terenu gminy, pedagodzy); -PPP(psycholog) -PCK -sądu (kuratorzy zawodowi); • -policji (dzielnicowi).
<p>Zespół Interdyscyplinarny w Józefowie nad Wisłą</p>	<p>ul. Opolska 33E/10, 24-340 Józefów nad Wisłą tel.: 81 828 50 18, 609 948 300 fax: 818285018 e-mail: ops@gminajozefow.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”
<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>ul. Opolska 33E/10, 24-340 Józefów nad Wisłą tel.: 81 828 50 18, 609 948 300 fax: 818285018 e-mail: ops@gminajozefow.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo psychologiczne, • poradnictwo terapeuty ds. uzależnień, • składanie wniosków do GKRPA • monitorowanie sytuacji rodziny
<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Józefowie nad Wisłą</p>	<p>ul. Opolska 33F, 24-340 Józefów nad Wisłą tel.: 81 828 83 20 fax: 81 828 50 70 e-mail: gkrpa@gminajozefow.pl sekretariat@gminajozefow.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań w przedmiocie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu • rozmowy motywujące do podjęcia oddziaływań terapeutycznych • współpraca z OPS w zakresie pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc
<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach Zespół Interdyscyplinarny w Karczmiskach</p>	<p>Karczmiska Pierwsze ul. Opolska 33 24-310 Karczmiska 81 828 70 76 karczmiskaops@onet.eu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • składanie wniosków do GKPirPA • monitorowanie środowiska • zawiadomienie Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa • poradnictwo psychologiczne • wypełnienie formularza Niebieska Karta D • kierowanie sprawców przemocy domowej na programy korekcyjne • monitoring sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, praca socjalna z rodziną
<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Karczmiskach</p>	<p>Ul. Centralna 17 24-310 Karczmiska Tel. 81 828 70 26 wew. 113</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy motywujące • pomoc psychologiczna
<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach, Łaziska 61 24-335 Łaziska Tel.: 81 828 90 78</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania ze sprawcami przemocy w rodzinie w ramach grupy roboczej. • edukowanie sprawców przemocy w rodzinie w kwestii konsekwencji prawnych stosowania przemocy. • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie na komisję alkoholową. • edukowanie sprawców przemocy w rodzinie o możliwości udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. • informowanie prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez osobę stosującą przemoc w rodzinie. • informowanie odpowiednich służb o naruszeniu przez sprawcę przemocy zakazu zbliżania się. • monitorowanie zachowania osoby stosującej przemoc w rodzinie.

Punkt Konsultacji Psychologicznej dla osób uzależnionych i ich rodzin	Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach, Łaziska 61 24-335 Łaziska Tel.: 81 828 90 78 – siedziba punktu	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość uzyskania przez sprawców przemocy pomocy w radzeniu sobie z emocjami, w postaci konsultacji psychologicznej.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Łaziskach	Urząd Gminy w Łaziskach, Łaziska 76 24-335 Łaziska	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie rozmów motywujących w celu podjęcia programu terapeutycznego leczenia uzależnień, wskazywanie szkód wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz wyzwalającej się agresji stosowania przemocy. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym, wspomaganie pracy Zespołu w działaniach dążących do rozwiązywania problemu alkoholowego sprawców przemocy.
Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniatowej	ul. Młodzieżowa 2, 24-320 Poniatowa tel. 81 820 47 98 ops_poniatowa7@wp.pl	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy – wdrożenie procedury Niebieskie Karty • prowadzenie rozmów na temat konsekwencji prawnych stosowania przemocy domowej • motywowanie osób stosujących przemoc w rodzinie u których zdiagnozowano uzależnienie od alkoholu do dobrowolnego podjęcia leczenia specjalistycznego • kierowanie osób stosujących przemoc do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; • informowanie o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową • pomoc w formie pracy socjalnej w sprawie ustalenia terminu leczenia odwykowego oraz udzielenia pomocy finansowej na odbycie terapii uzależnienia od alkoholu
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Poniatowej	ul. Młodzieżowa 2, 24-320 Poniatowa tel. 81 820 47 98 kom. 578 204 798 zi_poniatowa1@wp.pl	<ul style="list-style-type: none"> • kierowanie do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w ramach prac grup diagnostyczno-pomocowych rozmowy z osobami stosującymi przemoc o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy • składanie zawiadomień o popełnieniu przez osoby stosujące przemoc domową wykroczenia dotyczącego uporczywego niestosowania się do obowiązku zgłoszenia się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, ukończenia programu oraz dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej stosownych zaświadczeń
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poniatowej	ul. Młodzieżowa 2 24-320 Poniatowa tel. 81 820 48 36 wew. 22	<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwa ds. uzależnień • poradnictwo psychologiczne • kierowanie na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu • kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego • monitorowanie podjętych zobowiązań
Towarzystwo Wspierania Rodzin	Ul. Młodzieżowa 6 24-320 Poniatowa Tel.81 820 41 01	<ul style="list-style-type: none"> • indywidualna pomoc psychologiczna oraz terapeutyczna dla osób nie radzących sobie z negatywnymi emocjami w relacjach rodzinnych, które dobrowolnie szukają pomocy
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Domowej	Wilków 62 A 24-313 Wilków tel. 81 828 10 46	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią.
Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowie	Wilków 62 A 24-313 Wilków tel. 81 828 10 46	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z kuratorem i policją
Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wilków 62 A 24-313 Wilków tel. 81 8281002 wew.213	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, przeprowadzanie rozmów motywacyjnych,

		<p>zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> wnioskowanie do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<p>ul. Partyzantów 24, 24-350 Chodel tel. 81-827-73-25, fax 81-827-73-25, poczta@gopschodel.pl, gopschodel.bip.gov.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> kierowanie do GKRPA współpraca z kuratorem i policją
Zespół Interdyscyplinarny	<p>ul. Partyzantów 24, 24-350 Chodel tel. 81-827-73-25, fax 81-827-73-25, poczta@gopschodel.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> monitorowanie środowisk w których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” kierowanie do sądu wniosków o wgląd w sytuację rodziny uświadomienie sprawcom konsekwencji stosowania przemocy w przypadku osób uzależnionych kierowanie wniosków o objęcie leczeniem odwykowym współpraca z innymi służbami i instytucjami udzielanie informacji osobie stosującej przemoc w rodzinie o możliwości skorzystania z programów korekcyjno-edukacyjnych, realizacja pracy socjalnej w tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chodlu	<p>Ul. Partyzantów 24 24-350 Chodel</p>	<ul style="list-style-type: none"> wnioskowanie do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie danych poszczególnych jednostek

5. DZIAŁANIA INSTYTUCJI I PLACÓWEK Z TERENU POWIATU OPOLSKIEGO WOBEC OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Metody i formy pracy adresowane do osób i rodzin znajdujących się w sytuacji przemocy domowej to m.in: poradnictwo rodzinne, interwencja kryzysowa, poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne i prawne, warsztaty, np. edukacyjne dla rodziców, poradnictwo pedagogiczne, doradztwo i edukacja, praca socjalna, konsultacje medyczne. Z informacji udzielonych przez podmioty biorące udział w realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024 – 2030 wynika, że w powiecie opolskim osoba doznająca przemocy domowej może skorzystać z następującej pomocy i wsparcia:

Tabela 46. Formy udzielanej pomocy przez instytucje i placówki z terenu powiatu opolskiego wobec osób doznających przemocy domowej

Nazwa	Rodzaj udzielanej pomocy
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej	<ul style="list-style-type: none"> Poradnictwo: prawne, psychologiczne, socjalne (rozpoczynanie procedury Niebieskie Karty) Terapia rodzinna (możliwość uczestniczenia dzieci) Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy domowej (zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem) Zajęcia edukacyjne dla osób doznających przemocy domowej w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową
Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie psychiczne Interwencje doraźne Pomoc informacyjno-edukacyjna Monitorowanie przez dzielnicowych sytuacji panującej w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty” Powiadamianie instytucji pomocowych
Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodlu	<ul style="list-style-type: none"> Kierowanie do GKRPA Współpraca z kuratorem i policją

Ośrodek Pomocy Społecznej w Józefowie nad Wisłą	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc finansowa - Poradnictwo socjalne, informacyjne, pomoc w sporządzaniu pism - Kierowanie na zajęcia edukacyjne - Wsparcie psychologiczne - Monitorowanie sytuacji rodziny
Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnictwo socjalne, praca socjalna - Poradnictwo psychologiczne
Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaziskach	<ul style="list-style-type: none"> - Monitorowanie środowiska - Rozmowy indywidualne - Poradnictwo psychologiczne - Rozpoczęcie procedury Niebieskie Karty - Przyznawanie świadczeń finansowych - Wsparcie asystenta rodziny - Praca socjalna - Kierowanie do skorzystania z pomocy medycznej
Ośrodek Pomocy Społecznej w Opolu Lubelskim	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie psychologiczne - Praca socjalna, rozmowy wspierające - Monitorowanie sytuacji rodziny - Informowanie o możliwości uzyskania wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego, grup wsparcia - Objęcie wsparciem asystenta rodziny
Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniatowej	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnictwo socjalne – informowanie o możliwości otrzymania pomocy specjalistycznej w środowisku lokalnym i poza nim, - Współpraca interdyscyplinarna - Pomoc w otrzymaniu schronienia - Pomoc finansowa, rzeczowa w formie usług opiekuńczych oraz pomoc w naturze (posiłki dla dzieci) - Wsparcie asystenta rodziny - Składanie zawiadomień do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy domowej - Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą małoletnich.
Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowie	<ul style="list-style-type: none"> - Monitoring środowiska - Poradnictwo informacyjne dot. możliwości uzyskania pomocy i wsparcia psychologicznego - Współpraca z dzielnicowym
GKRPA w Łaziskach	<ul style="list-style-type: none"> - Kierowanie osób doznających przemocy do odpowiednich instytucji oferujących pomoc: ZI, Prokuratura, psycholog w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy OPS w Łaziskach
GKRPA w Wilkowie	<ul style="list-style-type: none"> - W przypadku stwierdzenia popełnienia przestępstwa zespół GKRPA powiadamia prokuraturę i wnioskuje o objęcie rodziny działaniami prewencyjnymi (np. wizyty dzielnicowego). - Zapewnienie pomocy medycznej, psychologicznej rodzinie
GKRPA w Józefowie and Wisłą	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnictwo psychologiczne - Propozycje skorzystania z pomocy psychologa OPS oraz ZSO w przypadku dzieci rodzin, w których występuje przemoc - Propozycja terapii rodzinnej
GKRPA w Opolu Lubelskim	<ul style="list-style-type: none"> - Kierowanie osób doznających przemocy do odpowiednich instytucji oferujących pomoc: ZI, Prokuratura, psycholog w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy klubie Abstynenta Jutrzenka w Opolu Lubelskim oraz w grupach samopomocowych Al.-Anon i w grupie wsparcia AA - Prowadzenie doraźnych rozmów z osobami doznającymi przemocy domowej do przyjęcia przez te osoby pomocy terapeutycznej
GKRPA w Chodlu	<ul style="list-style-type: none"> - Udzielanie kompleksowej informacji o możliwościach uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, prawnej i socjalnej - Kierowanie do instytucji świadczących pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej
GKRPA w Poniatowej	<ul style="list-style-type: none"> - Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób objętych NK - Punkt poradnictwa prawnego
GKRPA w Karczmiskach	<ul style="list-style-type: none"> - Rozmowy motywujące - Wsparcie psychologiczne - Współpraca interdyscyplinarna

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opolu Lub.	<ul style="list-style-type: none"> - Psychoedukacja - Psychoterapia - Trening Umiejętności Społecznych, zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne - Pomoc w dotarciu do odpowiednich służb
Towarzystwo Wspierania Rodzin w Poniatowej	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie psychologiczne - Grupa wsparcia dla dzieci - Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, informacyjne
Stowarzyszenie Klub Abstynenta "Jutrzenka" w Opolu Lub.	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnictwo - Pomoc w dotarciu do odpowiednich służb

6. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE I UTRUDNIAJĄCE SKUTECZNĄ POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ DOMOWĄ WYNIKAJĄCE Z DOŚWIADCZENIA INSTYTUCJI Z TERENU POWIATU OPOLSKIEGO

Pomaganie w sytuacjach przemocy domowej wymaga interwencji, inicjatywy i wysiłku osób gotowych do współdziałania w celu udzielania efektywnej pomocy. Podniesienie skuteczności udzielanej pomocy jest warunkowane przez umiejętne wykorzystanie zasobów, które określono jako czynniki sprzyjające skuteczności udzielanej pomocy. Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domową na terenie powiatu opolskiego określały czynniki sprzyjające i utrudniające realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz proponowały wprowadzenie zmian, które mogłyby się przyczynić do zwiększenia skuteczności udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy w domowej. W/w czynniki zostały opracowane na podstawie informacji przekazanych przez poszczególne jednostki w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024-2030 a także w ramach raportu z analizy czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową występujących w powiecie opolskim w 2023r.

W informacjach zwrotnych od jednostek, które odpowiedziały na prośbę o dane dotyczące realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej pojawiało się nazewnictwo „sprawca/ofiara przemocy w rodzinie”, w związku z tym w poniższych czynnikach ujednolicono terminologię zgodnie z nowo przyjętą nomenklaturą wynikającą z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Z przesłanych informacji wyłaniają się następujące grupy czynników, które w ocenie instytucji z terenu powiatu opolskiego w 2023r. sprzyjały skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową na terenie powiatu opolskiego :

- Wprowadzone zmiany w postaci uregulowań prawnych związanych ze zwiększeniem narzędzi pozwalających na oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc.
- Interdyscyplinarność i współpracę międzyinstytucjonalną jak również znajomość środowisk czy też monitoring tych w których występuje przemoc.
- Działania profilaktyczne prowadzone w szkołach.
- Poszerzenie oferty pomocowej niektórych jednostek o wsparcie psychologiczne, prawne oraz prowadzona baza danych o instytucjach i formach udzielanej pomocy.
- Zwiększanie społecznej świadomości w zakresie zjawiska przemocy domowej: zarówno w kwestii prowadzenia działań w tym kierunku przez różne podmioty, jak i w kwestii braku akceptacji dla stosowania przemocy domowej.
- Zasoby osobiste, społeczne, materialno – finansowe osoby doznającej przemocy domowej

(Takie przekonanie wydaje się jednak nierealne, ponieważ przemoc domowa właśnie te zasoby osoby doznającej przemocy niszczy lub blokuje możliwość ich uruchomienia, a jednym z celów udzielania pomocy tym osobom jest wzmacnianie/budowanie w/w zasobów).

- Podnoszenia kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej (Wydaje się jednak, że samo uczestnictwo np. w szkoleniach nie powoduje przyjmowania przez pracowników w/w podmiotów w pełni coraz większej wiedzy na temat przemocy domowej – na co dowodem jest m.in. ciągłe lokowanie przez niektóre podmioty części czynników utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową w ich zachowaniach – to, co jest charakterystyczne dla grupy osób dotkniętych przemocą domową i jest skutkiem doznawania tej przemocy nie jest dla w/w pracowników zrozumiałe, traktują to jako trudność w pracy z tymi osobami, a nie jej treść i specyfikę).
- Edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych na temat zjawiska przemocy domowej
- Procedury bezpieczeństwa, opracowanie standardów ochrony małoletnich.
- Odpowiednie motywowanie osoby pokrzywdzonej do przyjęcia pomocy.

Grupa czynników, które w ocenie instytucji z terenu powiatu opolskiego w 2023r. utrudniały skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową na terenie powiatu opolskiego:

- Przeciążenie pracowników pomocy społecznej zadaniami, nadmierna biurokracja związana z procedurą „Niebieskie Karty” oraz zmiany w ustawie w zakresie częstotliwości działań przy jednoczesnym braku wprowadzenia regulacji dot. zakresu obowiązków pracownika zajmującego się tematyką przemocy co ogranicza możliwości rzetelnego skupienia się na rodzinie uwikłanej w przemoc.
- Skutki psychologiczne doznawania przemocy domowej u osoby, której udzielane jest wsparcie tj. brak współpracy, wycofywanie zeznań, rozdrażnienie, labilność emocjonalna.
(Nadal zauważa się, że to, co jest charakterystyczne dla grupy osób dotkniętych przemocą domową i jest skutkiem doznawania tej przemocy, nie jest dla pracowników w/w podmiotów zrozumiałe, traktują to jako trudność w pracy z tymi osobami, a nie jej treść i specyfikę).
- Niewspółpracującą postawę osoby stosującej przemoc domową.
(Podobnie, jak w punkcie powyżej: wydaje się, że specyfika funkcjonowania osoby stosującej przemoc domową nadal nie jest przez w/w pracowników poznana w sposób pogłębiony).
- Uboga infrastruktura na terenie powiatu opolskiego i jego poszczególnych gmin, niewiele jest instytucji pomocowych zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla osób uwikłanych w przemoc domową świadczących stałe specjalistyczne, szczególnie terapeutyczne wsparcie, a także brak jest placówki udzielającej wsparcia w formie całonocnego schronienia.
- Niewystarczające środki finansowe na podwyższanie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- Niewystarczająca wiedza nt. procedury NK w społeczeństwie i instytucjach.
- Długotrwałość i niska skuteczność procedur w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, a także niedostateczne wykorzystywanie istniejących instrumentów prawnych.
- Niskie finansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych co skutkuje trudnościami w zapewnieniu osób prowadzących program przy zebraniu niewielkich grup osób stosujących przemoc domową,

- Zbyt mała w powiecie liczba kadry specjalistycznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie psychologów posiadających rzetelną wiedzę na temat przemocy domowej co skutkuje brakiem psychologów w składach gminnych zespołów interdyscyplinarnych/ grupach diagnostyczno-pomocowych a tym samym przyczynia się do trudności w diagnozowaniu przemocy domowej,
- Niskie zaangażowanie w procedurę „ Niebieskie Karty” przedstawicieli ochrony zdrowia, oświaty oraz gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych na co dowodem jest liczba wszczętych procedur przez w/w jednostki.
- Brak współpracy z przedstawicielami ochrony zdrowia.
- Brak możliwości wspólnych wizyt w środowisku z psychologiem,
- Rozpowszechnianie w mediach negatywnych przykładów służb pomocowych w obszarze interwencji kryzysowej w tym przeciwdziałania przemocy domowej
- Mało efektywne systemowe rozwiązania dot. kierowania na leczenie odwykowe, przestarzała ustawa o wychowaniu w trzeźwości.
- Brak zasobów osobistych, społecznych, materialno – finansowych osób doznających przemocy domowej.

(Takie przekonanie wydaje się jednak nierealne, ponieważ przemoc domowa właśnie te zasoby osoby jej doznającej niszczy lub blokuje możliwość ich uruchomienia, a jednym z celów udzielania pomocy tym osobom jest wzmacnianie/budowanie w/w zasobów).

- Znikoma ilość stosowanych zakazów zbliżania do osoby doznającej przemocy i nakazów opuszczenia lokalu wspólnie zajmowanego przez osobę doznającą przemocy.
- Nieegzekwowanie naruszenia zakazu zbliżania do osoby doznającej przemocy i nakazu opuszczenia lokalu.
- Brak sądowych zobowiązań osób stosujących przemoc do ukończenia programów korekcyjno-edukacyjnych.
- Funkcjonujące w społeczności lokalnej stereotypy i przekonania dotyczące przemocy.
- Przerzucanie odpowiedzialności między instytucjami.

Grupa czynników, które w ocenie instytucji z terenu powiatu opolskiego nie występowały w 2023r. w powiecie opolskim, a ich wprowadzenie jest potrzebne, by pomoc udzielana osobom dotkniętym przemocą domową na terenie powiatu opolskiego była skuteczna:

- Powołanie na terenie gminy/powiatu odrębnej jednostki z całodobowym dyżurem zajmującej się tylko działaniem na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową bądź też oddzielenie zadań i zatrudnianie pracownika, który mógłby skupić się wyłącznie na działaniach związanych z pomocą osobom dotkniętym przemocą domową.
- Poszerzenie oferty pomocowej o bardziej dostępne (czasowo i lokalnie) specjalistyczne wsparcie osób dotkniętych przemocą domową, zwłaszcza o wsparcie psychologiczne poprzez obowiązek zatrudnienia psychologa przez gminy a także uruchomienie telefonu zaufania. Pojawiły się także przekonania o konieczności zmiany uregulowań prawnych w kierunku obowiązku powołania psychologa do składu grupy diagnostyczno- pomocowej posiadającego rzetelną wiedzę na temat

przemocy domowej (brak psychologów w składach grupy diagnostyczno-pomocowej przyczynia się do trudności w diagnozowaniu przemocy domowej oraz wtórnych zranień osób doznających przemocy).

- o Wzmacnianie kwalifikacji ich pracowników i w tym kontekście wymieniają zarówno zwiększenie środków finansowych na szkolenia i częstsze w nich uczestniczenie oraz zobowiązanie do korzystania z superwizji przez członków grup diagnostyczno-pomocowych.
- o Wzmocnienie infrastruktury o lokale, w których osoby doznające przemocy w rodzinie otrzymałyby całodobowe schronienie (w tym kontekście wymieniają szczególnie utworzenie na terenie powiatu opolskiego ośrodka interwencji kryzysowej).
- o Stworzenie jednego ogólnopolskiego portalu internetowego wspierającego pracę grup roboczych/zespołów (jednolitego pod kątem prawnym i poradnictwa).
- o Faktyczne stosowanie instrumentów prawnych (jak izolowanie osób stosujących przemoc domową, zobowiązywanie ich do podjęcia oddziaływań terapeutycznych i egzekwowanie tego nakazu) przez prokuraturę i sąd, a także skrócenie czasu trwania postępowania karnego.
- o Zwiększenie liczby programów edukacyjnych w szkołach jako stały element programu wychowawczego oraz podnoszenie wiedzy przedstawicieli ochrony zdrowia, oświaty oraz gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w celu wypracowania aktywnej postawy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- o Pomoc psychologiczna osobie pokrzywdzonej udzielana bezpośrednio przed czynnością przesłuchania celem odpowiedniego przygotowania do procesu.
- o Oddziaływania psychoedukacyjne na społeczeństwo lokalne.
- o Utworzenie mobilnego punktu pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy

7. PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej wymaga podjęcia szczególnych działań profilaktycznych skierowanych do ogółu populacji. Należy nieustannie zwiększać świadomość społeczną, dotyczącą samego zjawiska, ze szczególnym uwzględnieniem osób zajmujących się niesieniem wsparcia i ochrony osobom doznającym tej przemocy. Żadna instytucja działająca samodzielnie nie jest w stanie rozwiązać tego bardzo złożonego problemu. Aby dotrzeć do istoty i skutecznie zapobiegać przemocy domowej, potrzebne są skoordynowane działania właściwych instytucji, które koncentrują się na potrzebach i prawach osób doświadczających przemocy domowej. Priorytetowym działaniem służb pomocowych jest szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, a następnie przywrócenie osobom jej doznającym zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w środowisku rodzinnym.

Zjawisko przemocy domowej jest jednym z najbardziej istotnych problemów dotyczących współczesną rodzinę. Osoby doznające przemocy z różnych powodów nie chcą się ujawniać i obciążać sprawców przemocy. Zdarza się również, że osoby z najbliższego otoczenia nie decydują się na zgłoszenie podejrzenia wstępowania przemocy, mimo świadomości występowania problemu. Osoby doświadczające przemocy domowej lub osoby im bliskie szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej najczęściej jednak jak pokazują dane zawarte w niniejszym dokumencie ujawnienie przemocy domowej w powiecie opolskim ma miejsce głównie w sytuacjach interwencyjnych.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że w przypadku zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej korzystne jest podejmowanie strategii długofalowych, zapewniających harmonijną kontynuację podjętych przedsięwzięć.

W stosunku do wszystkich osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w powiecie opolskim niewielką część stanowią osoby doznające przemocy domowej – ok 7%. Najwięcej osób uwikłanych w przemoc domową – mieszkańców powiatu opolskiego ujawniało w statystykach gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.

W statystykach każdej instytucji, organizacji czy służby zamieszczonych w niniejszym dokumencie osoby doznające przemocy domowej stanowią ułamek procenta ogółu mieszkańców powiatu opolskiego. Pamiętać jednak należy, że statystyki obejmują jedynie ujawnione – znane danej instytucji – przypadki środowisk domowych w których występuje przemoc. Ze względu na specyfikę zjawiska przemocy domowej należy przyjąć, iż faktyczny odsetek rodzin, w których występuje przemoc jest wielokrotnie wyższy.

Wśród osób doznających przemocy domowej korzystających ze wsparcia instytucji w powiecie opolskim zdecydowaną większość stanowią kobiety, kolejną dużą grupę stanowią dzieci. Można zauważyć, iż liczba mężczyzn doświadczających przemocy domowej z roku na rok rośnie, nadal jednak stanowią grupę czterokrotnie mniejszą niż kobiety. Zdecydowana większość osób stosujących przemoc domową to mężczyźni, kobiety w 2023r. stanowiły grupę pięciokrotnie mniejszą.

Najczęściej w powiecie opolskim diagnozowana jest przemoc psychiczna, rzadziej przemoc fizyczna, przemoc ekonomiczna i w formie zaniedbania. Najrzadziej w powiecie opolskim diagnozowana jest przemoc seksualna, powodem mogą być trudności w identyfikowaniu tego rodzaju przemocy.

W powiecie opolskim oferta pomocy tzw. miękkiej (poradnictwo, terapia, psychoedukacja) dla osób doznających przemocy domowej nie jest zbyt szeroka, świadczona jest przez PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej oraz Ośrodki Pomocy Społecznej w poszczególnych gminach. Jeszcze uboższa jest oferta skierowana do sprawców przemocy domowej, najczęściej są to oddziaływania interwencyjne, rzadko wspierające. Podobna zależność widoczna jest w statystykach Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim: mimo iż w większości spraw prowadzonych z art. 207 kodeksu karnego osoby stosujące przemoc domową zostają skazane, to jednak Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim głównie zasądza wobec nich obowiązek poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu. W 2023r. zauważa się wzrost liczby orzeczeń wykorzystujących instrumenty bezpośrednio związane ze stosowaniem przemocy domowej, to jest: obowiązek powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym w określony sposób oraz obowiązek opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym jednak nadal brak jest postanowień w kierunku zobowiązania osoby stosującej przemoc domową do podjęcia działań przynoszących zmianę zachowań i nabywania umiejętności pozwalających na komunikowaniu się bez stosowania przemocy. W ostatnich latach Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim wobec żadnej osoby skazanej z art. 207 kodeksu karnego nie orzekł obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych oraz obowiązku poddania się oddziaływaniom terapeutycznym

W powiecie opolskim obserwujemy brak równomiernego zaangażowania wszystkich uprawnionych instytucji w działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Najczęściej angażują się dwa uprawnione podmioty: Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim oraz pomoc społeczna – głównie gminne ośrodki pomocy społecznej oraz PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej.

Sporadycznie procedura jest uruchamiana przez pracowników oświaty i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Placówki służby zdrowia nie uruchamiają procedury Niebieskiej Karty, prawdopodobnie świadczy to o trudnościach w diagnozowaniu przemocy ze strony pracowników tych służb.

Z powyższych danych i analiz wyłaniają się kierunki oddziaływań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie opolskim na lata 2024-2030.

1. Działania ukierunkowane na monitorowanie zjawiska przemocy domowej w powiecie opolskim.
2. Kontynuowanie szeroko rozumianej profilaktyki w formie kampanii i zajęć edukacyjnych dla różnych grup społecznych, w celu zwiększenia wiedzy na temat mitów, przekonań i stereotypów na temat przemocy domowej, prawidłowego reagowania na przemoc, równości praw człowieka.
3. Wsparcie osób doznających przemocy domowej oraz świadków.
4. Zwiększenie oferty skierowanej dla sprawców przemocy domowej, poprzez prowadzenie stałego systemu działań korekcyjnych i terapeutycznych oraz ścisłą współpracę organów ścigania i sprawiedliwości.
5. Podnoszenie jakości działań instytucji i placówek prowadzących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

8. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA LATA 2024– 2030

CEL GŁÓWNY

OGRANICZANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ ZWIĘKSZANIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Monitorowanie zjawiska przemocy domowej w powiecie opolskim.
2. Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.
4. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej.
5. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i placówek z powiatu opolskiego prowadzących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

9. ADRESACI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I CHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM

Adresatami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024 – 2030 są mieszkańcy powiatu opolskiego a także osoby zajmujące się profesjonalnie udzielaniem pomocy w zakresie przemocy domowej. Program skierowany jest przede wszystkim do:

- 1 osób doznających przemocy,
- 2 osób stosujących przemoc,
- 3 świadków przemocy,
- 4 pracowników instytucji i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc,
- 5 organizacji pozarządowych,
- 6 społeczności lokalnej.

10. ZADANIA, SPOSÓB ICH REALIZACJI, REALIZATORZY, HARMONOGRAM REALIZACJI, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM NA LATA 2024– 2030

Cel szczegółowy nr 1. Monitorowanie zjawiska przemocy domowej w powiecie opolskim					
Zadania	Sposób realizacji zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	termin realizacji	Źródło finansowania
Zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących różnych aspektów zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizowanie danych instytucji i placówek działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, dotyczących prowadzonych przez nie działań - Analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową - Opracowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej - Badania ankietowe i inne (np. postawy społeczne wobec zjawiska przemocy domowej) wśród pracowników instytucji i placówek i/lub ich beneficjentów - Interwencje Policji - Monitoring prowadzonych postępowań z art. 207 k.k. - Zbieranie danych statystycznych dot. klientów doświadczających/ stosujących przemoc domową 	<ul style="list-style-type: none"> - weryfikacja czy instytucje i placówki zaktualizowały dane instytucji i placówek działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej - weryfikacja czy instytucje stworzyły dokument analizy czynników sprzyjających i czynników utrudniających skuteczną pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową - weryfikacja czy instytucje i placówki stworzyły dokument diagnozy zjawiska przemocy domowej - liczba przeprowadzonych ankiet -liczba przeprowadzonych interwencji -liczba założonych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” -liczba wszytych postępowań z art. 207 k.k -liczba skierowanych aktów oskarżenia -liczba osób skazanych z art. 207 k.k -liczba klientów z podejrzeniem, że doświadczają / stosują przemoc domową. 	<ul style="list-style-type: none"> Zespoły Interdyscyplinarne w gminach powiatu opolskiego Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach powiatu opolskiego PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniałowej Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lub. Prokuratura Rejonowa w Opolu Lub. Sąd rejonowy w Opolu Lub. GKRPA 	2024-2030	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
Monitorowanie sytuacji panującej w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Wizyty i odwiedziny rodzin w środowisku - Współpraca z kuratorami sądowymi 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin uwikłanych w przemoc domową objętych monitoringiem 	<ul style="list-style-type: none"> Pracownicy socjalni Asystenci rodziny Kuratorzy Policja Pedagodzy 	2024-2030	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)

Cel szczegółowy nr 2. Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej					
Zadania	Sposób realizacji zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	termin realizacji	Źródło finansowania
Promowanie stylu życia wolnego od przemocy (np. podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat czynników ryzyka występowania przemocy domowej, radzenia sobie w sposób wolny od przemocy)	<ul style="list-style-type: none"> - Warsztaty i inne zajęcia grupowe - Indywidualne kontakty z osobami i rodzinami - Kampanie społeczne - Konferencje, panele dyskusyjne - Publikacje w lokalnych środkach masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń i warsztatów - liczba osób biorących udział w działaniach indywidualnych - liczba osób biorąca udział w działaniach grupowych - liczba osób, którym udzielono porady - liczba upowszechnionych materiałów Informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> Zespoły Interdyscyplinarne w gminach powiatu opolskiego PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej OPS w gminach powiatu opolskiego GKRPA w powiecie opolskim Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim Placówki oświatowe w powiecie opolskim PCZ Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim Placówki służby zdrowia w powiecie opolskim Kuratorzy sądowi w powiecie opolskim Organizacje pozarządowe Inne podmioty 	2024-2030	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie identyfikowania przemocy domowej i jej skutków	<ul style="list-style-type: none"> - Upowszechnianie materiałów informacyjnych, edukacyjnych (np. ulotek, broszur), w tym w formie elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> -liczba konferencji, paneli dyskusyjnych 			
Promowanie postaw wolnych od mitów i stereotypów dotyczących przemocy domowej					
Promowanie metod wychowawczych wolnych od przemocy					
Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat instytucji i placówek świadczących pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową					

Realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową					
Cel szczegółowy nr 3. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową					
Zadania	Sposób realizacji zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	termin realizacji	Źródło finansowania
Umożliwianie powrotu do równowagi osobom doznającym przemocy domowej oraz świadkom	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie emocjonalne, informacyjne, instrumentalne osób doznających przemocy domowej oraz świadków – wielozakresowe poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne, medyczne i inne - Grupy wsparcia - Usługi terapeutyczne indywidualne i grupowe - Warsztaty, treningi - Inne formy pomocy indywidualnej i grupowej 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa specjalistycznego, terapii - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia -liczba szkoleń i warsztatów - liczba osób biorąca udział w działaniach grupowych 	PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej OPS w gminach powiatu opolskiego PCZ Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim Przychodnie i inne placówki służby zdrowia w powiecie opolskim Organizacje pozarządowe Inne podmioty	2024-2030	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
Umożliwianie ekonomicznego usamodzielniania się osobom doznającym przemocy domowej	Wsparcie finansowe osób doznających przemocy domowej	- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy domowej	Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach powiatu opolskiego Inne podmioty	Na bieżąco	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
Zapewnienie schronienia oraz specjalistycznej wielozakresowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej prowadzonych przez inne powiaty i gminy	- liczba osób skierowanych do całodobowych ośrodków wsparcia	PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach powiatu opolskiego	Na bieżąco	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
	Utworzenie i prowadzenie w powiecie opolskim ośrodka interwencji kryzysowej	Informacja o utworzeniu OIK	Starostwo Powiatowe w Opolu Lubelskim		Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
	Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek udzielających	- liczba nowoutworzonych placówek udzielających wsparcia osobom doznającym	Starostwo Powiatowe w Opolu	2024-2030	Budżet realizatora zadania

	wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	przemocy domowej	Lubelskim Urzędy Gmin/Miejskie z terenu powiatu opolskiego Organizacje pozarządowe Inne podmioty		Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
Wsparcie dzieci i młodzieży doznającej przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Interwencja kryzysowa - Indywidualna psychoterapia dzieci i młodzieży doznającej przemocy w rodzinie - Terapia rodzin z dziećmi i młodzieżą, w których występuje przemoc - Wsparcie socjoterapeutyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z powodu przemocy - liczba rodzin z dziećmi, w których występuje przemoc objętych wsparciem specjalistycznym: psychologicznym/terapeutycznym/socjoterapeutycznym/prawnym/socjalnym, 	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Opolu - Lubelskim PCPR w Opolu - Lubelskim z/s w Poniatowej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe w powiecie opolskim - Inne podmioty 	Na bieżąco	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)

Cel szczegółowy nr 4. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej

Zadania	Sposób realizacji zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	termin realizacji	Źródło finansowania
Izolowanie osób stosujących przemoc domową od osób doznających przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Nakaz opuszczenia przez osobę stosującą przemoc domową lokalu mieszkalnego; - zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej - Zatrzymanie osoby stosującej przemoc - Tymczasowe aresztowanie - Wnioskowanie do sądu rodzinnego o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wobec osoby stosującej przemoc domową 	<ul style="list-style-type: none"> -liczba osób zatrzymanych w związku ze stosowaniem przemocy domowej -liczba osób tymczasowo aresztowanych w związku ze stosowaniem przemocy domowej -liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu -liczba wydanych zakazów kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną -liczba wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osoby stosującej przemoc domową 	<ul style="list-style-type: none"> - Komenda Powiatowa Policji w Opolu - Lubelskim Prokuratura Rejonowa w Opolu - Lubelskim Sąd Rejonowy w Opolu - Lubelskim 	Na bieżąco	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
Wsparcie osób stosujących przemoc domową w zmianie wyuczonych zachowań	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych edycji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnego -liczba osób skierowanych do udziału w programie przez zespoły interdyscyplinarne -liczba osób stosujących przemoc domową, która zgłosiła się do programu dobrowolnie - liczba osób stosująca przemoc domową , która ukończyła program 	<ul style="list-style-type: none"> - PCPR w Opolu - Lubelskim z/s w Poniatowej - Zakład Karny w Opolu - Lubelskim Organizacje pozarządowe - Inne podmioty 	Na bieżąco	Budżet państwa Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
	Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych edycji programu psychologiczno-terapeutycznego -liczba osób skierowanych do udziału w programie przez zespoły interdyscyplinarne -liczba osób stosujących przemoc domową, która zgłosiła się do programu dobrowolnie 	<ul style="list-style-type: none"> - PCPR w Opolu - Lubelskim z/s w Poniatowej - Organizacje pozarządowe - Inne podmioty 	Na bieżąco	Budżet państwa Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)

		- liczba osób stosująca przemoc domową , która ukończyła program			
	Zasądzanie wobec osób stosujących przemoc domową obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych	- liczba osób wobec których zasądzono obowiązek uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim	Na bieżąco	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
	Poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i inne	-liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa specjalistycznego,	PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej OPS w gminach powiatu opolskiego Organizacje pozarządowe Inne podmioty	Na bieżąco	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
	Usługi terapeutyczne indywidualne i grupowe lub zajęcia grupowe w zakresie radzenia sobie z agresją, stresem, itp. Inne formy wsparcia, np. psychoedukacja: warsztaty, treningi itp.	- liczba osób biorąca udział w działaniach grupowych - liczba osób biorąca udział w działaniach indywidualnych	PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej OPS w gminach powiatu opolskiego Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współ-uzależnienia w Opolu Lubelskim Organizacje pozarządowe Inne podmioty	Na bieżąco	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
	Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe z danego powiatu, o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową	- przekazanie informatora właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom.	PCPR w Opolu Lub. z/s w Poniatowej we współpracy z jednostkami organizacyjnymi gmin	Dwukrotnie w ciągu każdego roku realizacji programu do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca	Budżet realizatora

Cel szczegółowy nr 5. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i placówek z powiatu opolskiego prowadzących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Zadania	Sposób realizacji zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	termin realizacji	Źródło finansowania
Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe kadr instytucji i placówek stykających się z przemocą domową	- Diagnostowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - Udział w szkoleniach, warsztatach, treningach, innych formach edukacji, w tym interdyscyplinarnych	- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych - liczba osób stykających się przemocą domową uczestniczących w warsztatach/szkoleniach	PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej OPS w gminach powiatu opolskiego Zespoły Interdyscyplinarne w gminach powiatu opolskiego GKRPA w powiecie opolskim Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim Placówki oświatowe w powiecie opolskim Placówki służby zdrowia w powiecie opolskim Organizacje pozarządowe Inne podmioty z powiatu opolskiego stykające się z przemocą domową	Każdego roku realizacji programu	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)
	Organizacja szkoleń, warsztatów, treningów, innych form edukacji, w tym interdyscyplinarnych oraz organizacja form wymiany doświadczeń, np. konferencji, paneli dyskusyjnych	- liczba zorganizowanych warsztatów /szkoleń dla osób stykających się zawodowo z przemocą domową	PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej OPS w gminach powiatu opolskiego Zespoły Interdyscyplinarne w gminach powiatu opolskiego GKRPA w powiecie opolskim Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim Placówki oświatowe w powiecie opolskim Placówki służby zdrowia w powiecie opolskim Organizacje pozarządowe Inne podmioty	Każdego roku realizacji programu	Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)

<p>Wsparcie proceduralne i usprawnienie działań kadr instytucji i placówek stykających się z przemocą domową</p>	<p>- Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych, edukacyjnych, instruktażowych dotyczących rozpoznawania i postępowania w przypadkach występowania przemocy domowej</p>	<p>- liczba opracowanych i upowszechnianie materiałów informacyjnych</p>	<p>Zespoły Interdyscyplinarne w gminach powiatu opolskiego OPS w gminach powiatu opolskiego Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim GKRPA w powiecie opolskim Placówki oświatowe w powiecie opolskim PCZ Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim Placówki służby zdrowia w powiecie opolskim Kuratorzy sądowi w powiecie opolskim PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej Organizacje pozarządowe Inne podmioty</p>	<p>Każdego roku realizacji programu</p>	<p>Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)</p>
<p>Wsparcie emocjonalne, informacyjne, instrumentalne kadr instytucji i placówek stykających się z przemocą domową, w prowadzonych przez nie działaniach w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<p>- Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia</p>		<p>PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej Zespoły Interdyscyplinarne w gminach powiatu opolskiego OPS w gminach powiatu opolskiego Organizacje pozarządowe Inne podmioty</p>	<p>Na bieżąco</p>	<p>Budżet realizatora zadania Środki zewnętrzne (m.in. dotacje)</p>

11. KOORDYNOWANIE I MONITOROWANIE REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE OPOLSKIM

Koordinowaniem realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024 – 2030 zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej. W ramach monitorowania realizacji Programu PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej będzie systematycznie dokonywało oceny postępu realizacji Programu, skupiając się przede wszystkim na procesie realizowania poszczególnych zadań zgodnie z przyjętymi terminami oraz celami: głównym i szczegółowymi.

Podstawą oceny realizacji Programu będą dane własne PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej oraz pozyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Sprawozdania z realizacji Programu będą zamieszczane na stronie internetowej PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej. Dane te, a także wnioski składane przez zaangażowane podmioty mogą stanowić podstawę do aktualizowania zapisów Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Opolskim na lata 2024 – 2030

Spis tabel, wykresów i map:

Wykresy:

Wykres 1. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych w podziale na instytucje wszczynające procedurę w latach 2015-2022

Wykres 2. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w latach 2015-2022

Wykres 3. Liczba osób z terenu powiatu opolskiego, które doznają przemocy w podziale na jej rodzaje

Wykres 4. Suma liczby osób, które doznawały przemocy domowej w podziale na jej rodzaje od 2021 roku.

Wykres 5. Formy przemocy domowej odnotowanej w KPP w Opolu Lubelskim w latach 2022-2023

Tabele:

Tabela 1 Liczba osób korzystających z poradnictwa w PPS i PIK z powodu przemocy domowej

Tabela 2. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby korzystające z poradnictwa w PPS i PIK

Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy domowej, korzystających z poradnictwa w PPS i PIK w podziale na różne grupy społeczne

Tabela 4. Liczba osób stosujących przemoc domową wśród klientów PPS i PIK korzystających z poradnictwa psychologicznego

Tabela 5. Liczba uczestników programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową realizowanego przez PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej

Tabela 6. Liczba Niebieskich Kart założonych przez pracownika socjalnego PCPR

Tabela 7. Liczba dzieci z powiatu opolskiego umieszczonych w systemie pieczy zastępczej z powodu przemocy domowej

Tabela 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej w stosunku do liczby wszystkich osób korzystających ze świadczeń OPS

Tabela 9. Rodzaje przemocy w rodzinie doznawanej przez osoby korzystające ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej

Tabela 10. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, korzystających ze świadczeń OPS z powodu przemocy domowej – w podziale na różne grupy społeczne

Tabela 11. Liczba Niebieskich Kart założonych przez pracowników socjalnych OPS

Tabela 12. Liczba osób stosujących przemoc domową wśród klientów OPS – w podziale na różne grupy społeczne

Tabela 13 Skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy Domowej w poszczególnych gminach

Tabela 14. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej – w podziale na instytucje wszczynające procedurę

Tabela 15. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”

Tabela 16. Liczba osób doznających przemocy domowej, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela 17. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez kobiety, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela 18. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez mężczyzn, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela 19. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez dzieci, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela 20. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby starsze, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela 21. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby z niepełnosprawnością, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela 22. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby z chorobą psychiczną, w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela nr 23 Liczba osób stosujących przemoc domową w podziale na grupy społeczne w sprawie których do gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły Niebieskie Karty

Tabela 24. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na gminy powiatu opolskiego

Tabela 25. Liczba Niebieskich Kart założonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na gminy powiatu opolskiego

Tabela 26. Rodzaje przemocy domowej doznawanej przez osoby pokrzywdzone zgłaszające się do Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim

Tabela nr 27 Liczba osób pokrzywdzonych z powodu przemocy domowej, zgłaszających się do Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na różne grupy społeczne

Tabela 28. Liczba osób stosujących przemoc domową zgłoszonych do Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim – w podziale na różne grupy społeczne

Tabela 29. Liczba osób, przeciwko którym Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim skierowała akt oskarżenia, w stosunku do liczby wszczętych postępowań z art. 207 kk

Tabela 30. Liczba postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Opolu Lubelskim z art. 207 kk

Tabela 31. Liczba osób, wobec których Prokuratura Rejonowa w Opolu Lubelskim wszczęła postępowania z art. 207 kk (wraz z aktami oskarżenia)

Tabela 32. Liczba osób doznających przemocy domowej w postępowaniach zakończonych aktem oskarżenia

Tabela 33. Liczba osób, wobec których Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim prowadził sprawy z art. 207 kk wraz z liczbą osób skazanych

Tabela 34. Liczba osób skazanych, wobec których Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim orzekł obowiązek wynikający ze stosowania przemocy domowej – w podziale na zastosowane środki

Tabela 35. Liczba osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA

Tabela 36. Liczba osób, wobec których zastosowano procedury GKRPA gdzie wystąpiło podejrzenie o stosowanie przez nich przemocy domowej

Tabela 37. Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których do sądu rejonowego złożono wnioski o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego – w podziale na płeć

Tabela 38. Liczba osób, którym Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Opolu Lubelskim udzieliła pomocy z powodu przemocy domowej

Tabela 39. Liczba rodziców i opiekunów prawnych, którym udzielono pomocy z powodu przemocy domowej wśród podopiecznych PP-P

Tabela 40. Liczba osób korzystających ze wsparcia organizacji na terenie powiatu opolskiego

Tabela 41. Liczba osób doznających przemocy domowej wśród podopiecznych organizacji na terenie powiatu opolskiego

Tabela 42. Liczba osób stosujących przemoc domową wśród podopiecznych organizacji na terenie powiatu opolskiego

Tabela 43. Liczba osób korzystających z usług Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Opolu Lubelskim

Tabela 44. Liczba świadczeń medycznych udzielonych w związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej

Tabela 45. Formy udzielanej pomocy przez instytucje i placówki z terenu powiatu opolskiego wobec sprawców przemocy domowej

Tabela 46. Formy udzielanej pomocy przez instytucje i placówki z terenu powiatu opolskiego wobec osób doznających przemocy domowej

Mapy:

Mapa 1: Umiejscowienie gmin na tle powiatu opolskiego